

“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ II'	ΤΕΥΧΟΣ 129	ΙΟΥΝΙΟΣ 1987	Γραφεία: Οδός Μαυρομιχάλη 7 Αθήνα 104 Τηλ 36.21.651 - 63.99.783
----------	---------------	-----------------	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΚΟΜΙΤΑΤΟ)
1906

ΠΑΝΑΓ. ΔΑΓΚΛΗΣ
Ύπαρχηγός Γενικού Έπιτελείου
Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΜΑΣ
Γεν. Διευθυντής ΣΠΑΠ
Σ ΣΠΥΡΟΜΙΛΙΟΣ
Άρχηγός Χειμάρας
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΛΑΣ
Άνθυπίαρχος
ΧΑΡ. ΛΙΑΜΠΗΣ
Άνθυποπλοίαρχος
ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ
Λόγιος
ΜΙΑΤ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Ύφηγητής Πανεπιστημίου
ΧΡ. ΧΡΟΝΗΣ
Ύπολογαγός Οικονομικού
ΠΕΡ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ
Δικηγόρος
ΧΡ. ΜΑΛΑΜΟΣ
Ταγματάρχης Μηχανικού
ΓΕΩΡΓ. ΓΑΓΑΡΗΣ
Δημοσιογράφος
ΑΥΓ. ΑΒΕΡΩΦ
Πολιτευτής

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
(ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ)
1934

Έπίτιμος Πρόεδρος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΚΚΑΛΙΝΟΣ
Όμότιμος Καθηγητής
τού Πανεπιστημίου Άθηνών
Άκαδημαϊκός

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΫΔΡΟΙ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΛΑΧΟΣ
Ό από Ιωαννίνων Άρχιεπίσκοπος
Άθηνών και πάσης Ελλάδος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΜΑΣ
Γεν. Διευθυντής ΣΠΑΠ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ Κ. ΠΑΛΗΣ
Στρατηγός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ
Άκαδημαϊκός
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ
Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΚΚΑΛΙΝΟΣ
Άκαδημαϊκός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΒΑΡΕΤΟΣ
Δικηγόρος - Δημοσιογράφος

“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ” ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ - ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

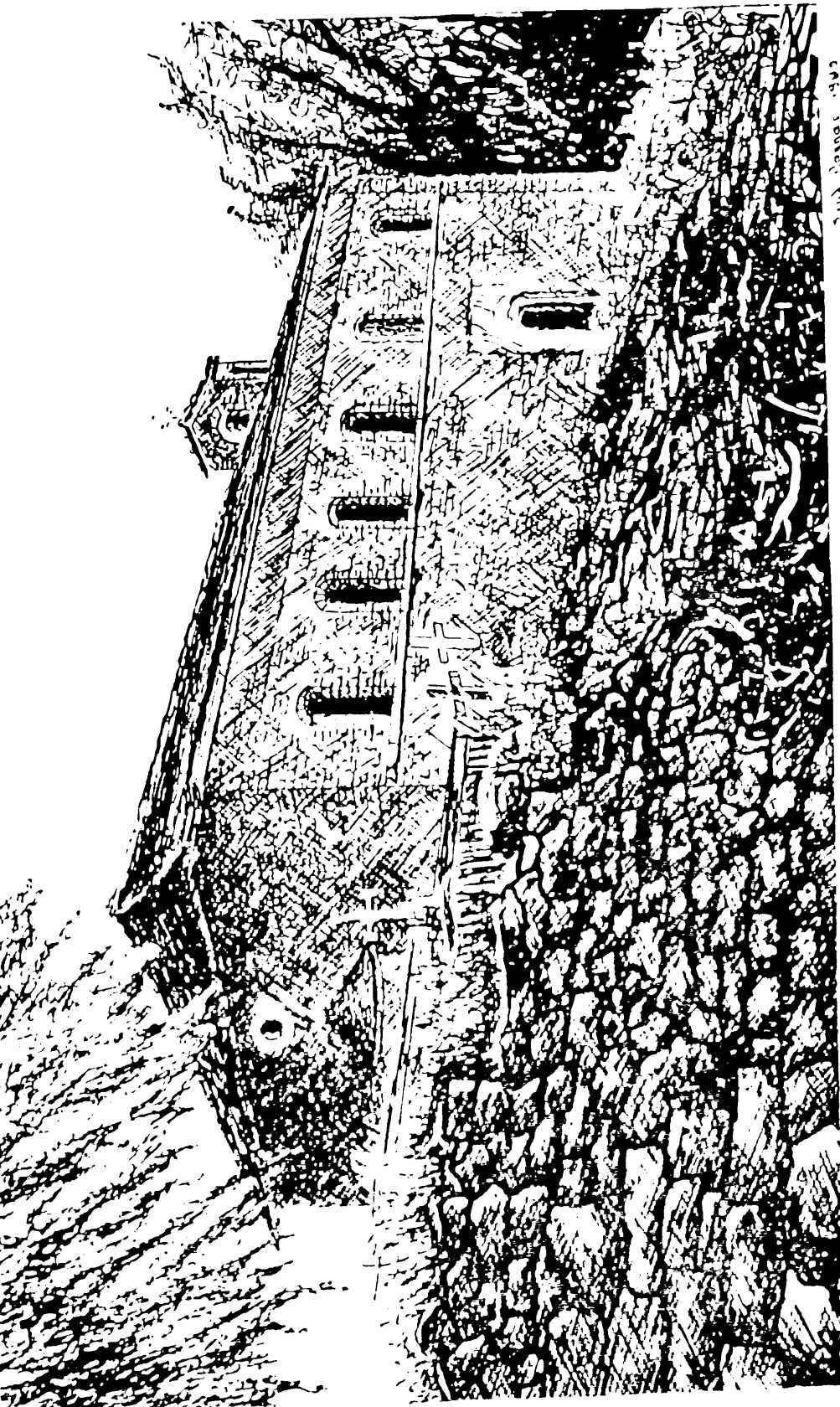
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: δδός Μαυρομιχάλη 7
ΑΘΗΝΑ Κ.Α. 10679
ΤΗΛ. 36.21.651

Ύπεύθυνος σύμφωνα μέ τό Νόμο:
ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ
Άγία Παρασκευή Άττικής - Τερψιθέας 64
Κ.Α. 15341
Τηλ. 6399.783

Τυπώνεται και άποστέλλεται μέ άυτοπροαί-
ρετη συνδρομή 1000 δραχμών τό χρόνο.

Φωτογράφηση - Μοντάζ
ΑΦΟΙ ΠΙΝΑ
ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 45
ΤΗΛ. 3636180

Σουλτανός Παπα

Σουλτανός Παπα. Τερός Ναός 'Αγίας Κυριακής Πεπόδου.

στρατο Κονίτσης ὁ Γεώργιος Νίκου γεννήθηκε τὸ 1910 καὶ σπούδασε γεωπονικὰ στὴν Ἀθερῶφειο Γεωργικὴ Σχολὴ Λαρίσης. Ὑπηρετήσε μὲ πάθος τὴν Ἑλληνικὴ Γεωργία πρῶτα στὴ Βελλᾶ καὶ τὰ περισσότερα χρόνια στὸ Ἀνατολικὸ Ζαγόρι. Μὲ ἐνδιαφέρον ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος παρακολουθοῦσε τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΟΛΟΒΟΣ

Δάσκαλος καὶ ἐκπαιδευτικὸς συγγραφέας πολυγραφώτατος ὁ Φίλιππος Κολοβὸς καὶ συγχρόνως ἐρευνητὴς τῆς ἱστορίας τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του περιοχῆς τῶν Τζουμέρκων καταγόμενος ἀπὸ τὸ χωριὸ Θεοδώριανα.

Ἐκ τῶν πρώτων Συνεργατῶν τοῦ «Ἑπειρωτικοῦ Μέλлонτος» ποὺ ἐκδόθηκε τὸ 1934 ἀπὸ ὄμιλον ἐνθουσιωδῶν Ἑπειρωτῶν μαζί μὲ τὸν Βασίλη Μπαρᾶ, τὸν Πετρονικολὸ κλπ.

Ἡ πνευματικὴ γνωριμία ἀνανεώθηκε καὶ στὸ Δελτίο Πνευματικῆς Ἐνημερώσεως, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεώς του (1974) ὑπῆρξε Συνεργάτης καὶ παραστάτης τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρείας. Βλέπετε περισσότερα σὲ νεκρολογία ἀπὸ τὸν συντοπίτη του Γενικὸ Ἐπιθεωρητὴ καὶ Συγγραφέα Γ. Στεργίου, τεύχος 122 σελ. 442.

ΠΕΤΡΟΣ ΦΡΟΝΤΖΟΣ

Ἀπὸ τὴν Πυρσόγιαννη Κονίτσης ὁ δικηγόρος Πέτρος Φρόντζος Συνεργάτης τῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Δελτίου της. Πατριώτης ποὺ ἔζησε μὲ τὸ ὄραμα τῆς γενέθλιας γῆς του.

Διακρίθηκε γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ του δραστηριότητα συναγωνιζόμενος μέσα στὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς. Σεμνὸς χωρὶς ἐξάρσεις καὶ ἐπιδείξεις. Δικαίωσε τὸ ὄραμά του καὶ τὴν ἡπειρωτικὴ του καταγωγὴ ἀφήνοντας ὅλη τὴν περιουσία του στὴν Πυρσόγιαννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ

Ἴατρος ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ τῶν Κατσανοχωρίων (ἔτος γεν. 1916). Μετὰ τὶς ἐγκύκλιες σπουδῆς του ἐφοίτησε στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ εἰδικεύτηκε στὴ Γυναικολογία καὶ τὴ Μαιευτικὴ. Διετέλεσε Ἐπιμελητὴς στὸ Μαιευτήριον «Μαρίκα Ἡλιάδη».

Ἐνθουσιώδεις Ἑπειρωτῆς φοιτητὴς, ὁ Ἰωάννης, καὶ τῆς Φαρμακευτικῆς ὁ ἐπιζῶν ἀδελφός του Γεώργιος, ἀγγελόμορφοι καὶ ἀγνοὶ ὑποστηρικτὲς κάθε καλοῦ Ἑπειρωτικοῦ ἔργου ἔδιναν τὸ τακτικὸ παρὼν στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ «Ἑπειρωτικοῦ Μέλлонτος» (1934 — 1935).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΣΣΙΟΣ

Ἀπὸ τὴν Δερβιτσάνη τῆς Βορ. Ἑπείρου ὁ Νικόλ. Μάσσιος. Ἀγωνίστηκε τὸν κοινὸ ἀγῶνα τῶν Ἑπειρωτῶν ξηνητεμένων καὶ ἐπέπλευσε σὰν ἰδρυτὴς ἐνὸς ἀπὸ τὰ καλλιτεχνικὰ Ραφεῖα - Ἐμποροραφεῖα τῆς προπολεμικῆς πρωτεύουσας στὴν «Αἰόλου 73α». Συμμέτοχος τακτικὸς στὴν πατριωτικὴ δράση. Ὑποστηρικτὴς κάθε ἡπειρωτικῆς προσπάθειας ἀπὸ τὴν Ἑπειρωτικὴ Νεο-

λαία, στην ἴδρυσή τοῦ Ὀμίλου Δροπολιτῶν «Ὁ Δρίνος» καί τή δραστηριότητα τοῦ «Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν». Μάστορας στό ἐπάγγελμα τοῦ ἐχάρισε στό συνάφι καί μιὰ μελέτη «Κοπτικῆς καί Ραπτικῆς» καί λανσάρισε τὸ ἑλληνικὸ ἔνδυμα ὡς τὴν Ἄπω Ἀνατολή. Στάθηκε ἀκραιφνῆς φίλος τῆς Ἑταιρείας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΕΛΕΚΟΥΔΑΣ

Νοσταλγὸς Ἡπειρώτης ἀπὸ τὸ Ἥλιοχώρι τοῦ Ζαγορίου. Ὑπηρέτησε σὲ δημόσια ὑπηρεσία ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἀθόρυθα καί δημιουργικά. Μὲ ἐνδιαφέρον παρακολουθοῦσε τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας καί συνεργάστηκε στό Δελτίο τῆς, πού δημοσίεψε καί μιὰ κύκνεια μελέτη του περὶ «κλαρίνου» βασιλιᾶ τῶν λαϊκῶν ὀργάνων.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΙΠΠΙΩΤΗΣ

Σὲ βαθύ γῆρας ἀπέθανε ὁ παλαίμαχος δημοσιογράφος Στέφανος Λιππιώτης. Ἀπὸ τῆ Λίππα τοῦ Σουλίου μὲ τὸ ὄνομα Στέφανος Πάνου Λιππιώτης ὀρμώμενος σταδιοδρόμησε ἐξαιρέτως γιὰ τὴ βαθειά του μόρφωση καί τὴν ἐν γένει συγκρότησή του στό δημοσιογραφικὸ στίβο ἀπὸ τίς στήλες τῆς «Βραδυνῆς» τῶν Κεφαλλήνων καί Ἡπειρωτῶν Ἀραβαντινῶν.

Διακρίθηκε μεταξὺ τῶν Συναδέλφων του στό πολιτικὸ καί ἐκκλησιαστικὸ ρεπορτάζ. Εἶχε ἐπισπάσει ἀπὸ μέρους τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως

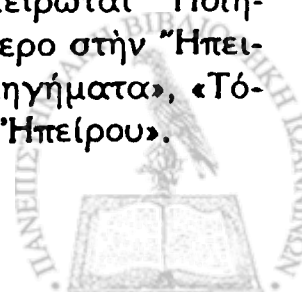
καί τὸν βαθμὸν τοῦ Μεγάλου Ἀρχοντος. Μὲ φανατισμὸ ὑποστήριξε τὰ Ἡπειρωτικὰ θέματα καί μὲ ἐνθουσιασμὸ ὑποδέχονταν κάθε φορὰ τὸ Δελτίο τῆς Ἑταιρείας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ

Σὰν δροσερὴ πηγὴ πού ἀνέβλυσε ἀπὸ τίς δυτικὲς πλαγιὲς τοῦ Κασσιδιάρη σὲ προχωρημένες μέρες τοῦ βίου του ὁ ἀπὸ Μέγγουλη (Περιστέρι) τοῦ Πωγωνίου Σταῦρος Καραδήμας ἔφυγε κι αὐτὸς ἀπὸ ἀνάμεσα μας. Σταδιοδρόμησε σὰν τεχνικός, ἐργολήπτης δημοσίων ἔργων καί κατέληξε λαμπρὸς λογογράφος τοῦ Τόπου μας μὲ τὰ βιβλία του «Σκόρπια φύλλα ἀπὸ τὸ Πωγώνι», «Παλιοκαιρινὲς μνημῆες», «Ὁ Γιώτη - Ντάλος» κλπ.

ΝΙΚΟΣ ΛΩΛΗΣ

Κεραυνὸς ἦταν ὁ θάνατος τοῦ Νίκου Λώλη σὲ ἡλικία 58 μόλις ἐτῶν. Ἀπὸ τὸ Τεριάχι τοῦ Πωγωνίου. Σπούδασε νομικά καί δικηγοροῦσε στὴν Ἀθήνα ὑπηρετώντας ταυτόχρονα στό δικαστικὸ τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας. Παράλληλα ἀναπηδοῦσε ἡ ιδιότητά του τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου μὲ κέντρο ἐνδιαφέροντος τὴ γενέθλια γῆ. Μαζὶ μὲ τὸν μακαρίτη Βασίλη Πλιάτσικα ταξιδεμένο στὴν Ἀμερικὴ μᾶς ἐχάρισαν λογογραφικὰ κείμενα τοῦ Πωγωνίου. Πλὴν ἄλλων ὁ Νίκος Λώλης ἔγραψε τίς μελέτες «Ἡπειρῶται Ποιηταί», «Τὸ Δωδεκάημερο στὴν Ἡπειρο», «Ἐπιμεθόρια διηγήματα», «Τόποι καί θρύλοι τῆς Ἡπείρου».

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Κ. ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΗΣ)

Γεννήθηκε στους Πενταγιούς της Δωρίδας τὸ 1895. Ὑπηρέτησε σὰν ὑπάλληλος σὲ διαφόρους ὀργανισμούς τῆς χώρας. Ἀφοσιώθηκε στὴν ἀνάπτυξη τοῦ Τουρισμοῦ στὴν πατρίδα μας. Σταθμὸ στὴν Τουριστικὴ καὶ ταξιδιωτικὴ φιλολογία μας ἀπετέλεσε ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «ΗΩΣ» μὲ τὸ ὁποῖο ὑπηρέτησε τοὺς σκοποὺς του. Παράλληλα ἀσχολήθηκε μὲ ἱστορικο - λογοτεχνικὰ κείμενα, ὅπως μὲ τὸ βιβλίον του «Ὅταν ἀνθίσει ἡ σούθλα» μὲ τὸ ψευδῶνυμο Κ. Πενταγιώτης. Τὸ 1978 ἐξέδωκε τὸ βιβλίον «Ἕλληνες στὴ Ρουμανία». Στάθηκε ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του θαυμαστῆς τῆς Ἡπείρου καὶ θερμὸς φίλος τῆς Ἐταιρείας καὶ τοῦ ἔργου της.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ

Μεταξὺ τῶν προσφιλῶν νεκρῶν μας εἶναι ὁ Εὐεργέτης τῆς Ἐταιρείας Γυμνασιάρχης Νίκος Παπασωτηρίου ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη Κοινότης. Σπούδασε Φυσικομαθηματικὰ καὶ ὑπηρέτησε στὴ Δημοσίᾳ Ἐκπαίδευση, καθὼς καὶ στὰ περίφημα ἑλληνικὰ διδασκτήρια, τὸ Ἀθερῶφειο Γυμνάσιον Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Νίκος Παπασωτηρίου ἔκαμε κοινὰ τὰ δικά του ἀγαθὰ σκορπώντας ἀπλόχερα ὅ,τι εἶχε συγκομίσει στὸ βίον του. Ἡ Ἐταιρεία τὸν συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν Εὐεργετῶν της. Ἡ Βούρμπιανη ὅμως, ἡ γενέτειρά του τοῦ ὀφείλει τὴν ἐκπαιδευτικὴν τῆς ὑποδομὴν σὲ κτίρια τοῦ

Γυμνασίου καὶ Οἰκοτροφείου.

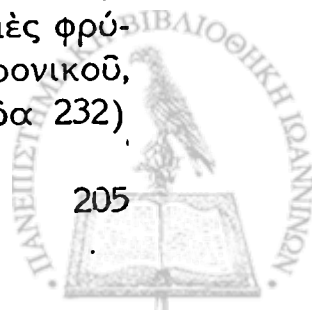
Ἡ Ἐταιρεία μας θὰ διατηρήσει ἔσαεὶ τὴ μνήμην τοῦ καλοκάγαθου καὶ μεγάλου τέκνου τῆς Ἡπείρου Νίκου Παπασωτηρίου. Σὲ ἄλλες στήλες τοῦ Δελτίου μας ὁ Γ. Γραμματέας τῆς Ἐταιρείας Γυμνασιάρχης κ. Λαμπρίδης ἀφιερώνει ἐκτενῆ βιογραφία τοῦ ἐκλιπόντος.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΓΚΟΓΚΩΝΗΣ

Γεννήθηκε τὸ 1902 στὴν Κακογομαντζῆ Δροπόλεως Βορείου Ἡπείρου. Μικρὸς ξηνητεύτηκε ἀποζητώντας τὸν ἄρτον τῶν Ἡπειρωτῶν στὴν προπολεμικὴ Ἀθήνα. Ἀλλάζοντας ἐπαγγέλματα καταστάλαξε στὴν Τυπογραφία.

Τὸ 1934 μέλος, σὰν τυπογράφος, ὀμάδας νέων Ἡπειρωτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ Νίκος Κοντός, Κώστας Σταμάτης, Ἀλέξ. Μαμμόπουλος, Σπύρος Λίτος, Σωτ. Νικολός, Ν. Πάνος, Στ. Κοντός κ. ἄ. ἐξέδωκαν τὴν ἔφημερίδα «Ἡπειρωτικὸν Μέλλον». Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἄλλων τὴν κράτησε μόνος του σὰν βιοποριστικὸ ἐπάγγελμα μὲ τὸ παραδοσιακὸ συνθετήριον στὸ χέρι ἐργαζόμενος.

Ἐπαθλο, γέρας τῆς ἀπέραντης κι ἀνεξάντλητης ὑπομονῆς καὶ ἐργατικότητάς του ἡ ἔφημερίδα μετὰ διακοπὴν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐχθρικῆς Κατοχῆς τῆς χώρας μας ἐπανέλαθε τὴν ἔκδοσιν τὸ 1945 καὶ ἔκτοτε συνεχίζει μέχρι σήμερον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἄξιᾳς θυγατέρας του Ἐλένης Ἀμπατζῆ - Γκογκῶνῃ. Οἱ λίγες αὐτὲς γραμμὲς φρύγανα, προσάναμμα ἑνὸς χρονικοῦ,
(ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελίδα 232)

Ἑλληνικὸ Νεκροταφεῖο ἑκτασῆς 11. 500 τ.μ.2, πού εὐλαβοῦνται καὶ Μουσουλμάνοι καὶ ὅπου μᾶς δέχεται ὁ ἐξ Ἄργου ἀρχιμανδρίτης Πορφύριος.

Κι ἀναπολῶ τὸ ρόλο τοῦ Παροικιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸ ρόλο τῆς Ἑλληνικῆς Ξενητείας. Λιβόρνο, Πίγα, Τεργέστη ἑλληνικοὶ ἀστερισμοὶ τῆς Μεσογείου, ἡ πλησιόχωρη Βιέννη, ἡ Μολδοβλαχία Ἰάσιο, Βουκουρέστι, Ἰμπραῖλα τῆς Μαύρης Θάλασσας κι Ὀδησσό, ἡ Πόλη, ἡ Σμύρνη, οἱ Κυδωνίες, ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ τὸ Κάιρο, φούντωσαν τὸν Εὐρωπαϊκὸ Φιλελληνισμό, ἀνήγειραν τὴν ἡμιθανῆ Ἑλλάδα, πού σφάδαζε ἀπὸ τὸν ἀνελέητο ἐννεαετῆ ἀγῶνα πρὸς τὸν Τοῦρκο δυνάστη καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους καὶ τὴν ἔστησαν ὄρθια.

Καὶ ἦταν ἐδῶ, στὴν Αἴγυπτο, καλεσμένοι καὶ ἐπικουρούμενοι οἱ Τοσίτσοι καὶ οἱ Ἀφέρωφ — βρισκωστὰ Πρακτικὰ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας τοῦ 1836 Εὐεργέτην μὲ τὸ ὄνομα Ἀ θ ε ρ ῶ φ καὶ ὁ Στουρνάρας—ἀπὸ τὸν Καβαλλιώτη Ἀρβανίτη Μεχμέτ Ἀλῆ — αἰγυπτιακὰ Μωχάμετ Ἄλυ, πού ἔριξε τὴν τελευταία στιγμὴ τὸν θρόνο μὲ τὸν Ἰμπραῆμ νὰ πνίξει τὴν ἀγωνιζόμενη Ἑλλάδα.

Καὶ οἱ τρεῖς θὰ γίνουν Εὐεργέτες τῆς πατρίδας τους μὲ τίς πλουσιόδωρες εὐεργεσίες τους. (Τοσίτσειο, Πολυτεχνεῖο, Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο, Στάδιο, Φυλακές, Πολεμικὸ πλοῖο (ὁ θρυλικὸς «Ἀθέρωφ») ἀνδριάντες Ρήγα Φερραίου, Πτριάρχου Γρηγορίου Ε΄, γεωργικὴ Σχολὴ Λαρίσης καὶ ἄλλα.

Ἡ συρρίκνωση τοῦ παροικιακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξ αἰτίας τῆς ἐθνικῆς ἀφύπνισης τῶν λαῶν ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μένουν ἀνενεργὰ τὰ κληροδοτημένα σχολικὰ κι ἐκκλησιαστικὰ μέγαρα τοῦ Καίρου καὶ νὰ πουλοῦνται μ π ἰ ρ - π α ρ ᾶ, στοὺς ἀναπτυσσόμενους Κόπτες.

Δείγματα τῆς ἄλλοτε πνευματικότητος τοῦ Αἰγυπτιώτη Ἑλληνισμοῦ τὰ «Γράμματα» τοῦ Δροβιανίτη Στεφάνου Πάργα, ἐφάμιλλα μὲ τὴ «Νέα Ἑστία» τοῦ Ξενοπούλου καὶ νὰ μπροστὰ μου στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἡγουμενείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου δύο ἐπιβλητικοὶ τόμοι τῶν ἐφημερίδων «Κλειῶ» καὶ «Κάιρο» τῶν ἐτῶν 1926 καὶ 1931 καὶ τὸ σχεδὸν αἰωνόβιο «Φῶς» τοῦ Καίρου (91 χρονῶν) πού συνεχίζει τὴν ἔκδοση ὁ ἀδάμαστος Χιώτης Σωκράτης Πατέρας.

Τὸ ἄλλοτε Ἑλληνικὸ Νοσοκομεῖο — Πρόεδρος τοῦ διετέλεσε καὶ ὁ καταδικὸς μας Σταῦρος Μάκος— πού εἶχε παθητικὸ μὲ τοὺς ἀπόρους Ἑλληνας νοσηλευομένους, ἔγινε σήμερα... ἐνεργητικὸ γιὰ τὴν λείψαν οἱ Ἑλληνας ἄποροι καὶ νοσηλεύονται πλούσιοι Μουσουλμάνοι Καῖρινοὶ καὶ πλουσιώτεροι Σαουδάραβες μὲ ἀδρὰ νοσήλια.

ΜΙΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΒΑΠΤΙΣΗ

ΜΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ ΣΤΟ ΝΕΙΛΟ

14.3.87 Σ ᾶ θ θ α τ ο.

Στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὴ συνοικία Χαμζάουι τῶν Ρωμιῶν (Χαράτε Ροῦμ) πού τὴν ἐπιβλητικὴ του διακόσμηση

ση και άγιογράφηση έκαμε ο Πατριάρχης Άλεξανδρείας Σωφρόνιος στα 1888, γίνεται μια θάπτιση από τα χέρια του σημερινού Πατριάρχη Παρθενίου του Γ', που ένθρονίζεται αύριο — για δεύτερη φορά κατά την επικρατούσα τάξη μετά την πρώτη στην Άλεξανδρεία, άφου δεύτερα έδρα του είναι το Κάιρο.

Βαπτίζεται «ή δούλη του Θεού» έγγονή του Κυπρίου Χρήστου Άργυρίου, Άντιπροέδρου της Έλληνικής Κοινότητας Καΐρου και σημαντικού παράγοντα της Έλληνικής Παροικίας. Ο εύτυχής παππούς παρέλαβε από τα χέρια του Πατριάρχη την νεοφώτιστη έγγονή του Μελίνα.

Ο Ναός του Άγίου Νικολάου ήταν κατάμεστος από την Έλληνική Παροικία που για πρώτη φορά έβλεπε να τελείται το μυστήριο της θάπτισης από Πατριάρχη.

Το μεσημέρι του Σαββάτου μεγάλο μέρος του Έκκλησιάσματος και πολλοί άλλοι έχουν προσκληθεί στο τουριστικό ποταμόπλοιο SCARABEE που ναυλοχεί στο Νείλο κάτω από τις γέφυρες άπέναντι του SEPERS HOTEL και του Έλληνικού Ναυτικού Όμίλου. Έχει έδω ο Νείλος θάθος 8—10 μ. και το άνοιγμα της κοίτης του 800 μ.

Στην 1 μ.μ. το SCARABEE ξεκινάει να κάνει τον ανάπλου στους δύο βραχίονες του Νείλου.

Η σάλα του έχει 300 προσκεκλημένους, που παίρνουν θέση στα τραπέζια. Αυτόδημιούργητη όρχήστρα, από νέους της Παροικίας «σκόρπι-

ζε εύθυμους σκοπούς και προσείλκε στην πίστα πολλά ζευγάρια».

Στο δεύτερο όροφο ήταν οι μπουφέδες με ό,τι μεζέδες μπορεί ή δέν μπορεί να φανταστεί κανείς της αϊγυπτιακής και έλληνικής μαγειρικής. «Είναι σπάνιες οι φορές, γράφει στο «Φως» ο Σωκράτης Πατέρας, που ξαίρει τα πράματα, που τόσοι πάροικοι συγκεντρώνονται σ' ένα κέντρο για να γιορτάσουν ένα χαρμόσυνο γεγονός».

Μαζί με όλους και ο Πατριάρχης Παρθένιος ο Γ' με το Ίερατείο όλης της Άφρικής. Άλλά ός αφήσουμε τους καλεσμένους να γευτούν Αύτάρ έπει πόσιος και έδητύος έξέρον έντο.

«Οί μαύροι της Άφρικής έχουν έμπιστοσύνη στους Όρθόδοξους Κληρικούς, που δέν είναι άποικιοκράτες. Τα άλλα Δόγματα τους υπενθυμίζουν τον Ιμπεριαλισμό, που διέπραξε τόσα έγκλήματα στη Μαύρη Ήπειρο. Ο Άρχιεπίσκοπος της Κύπρου Μακάριος έβάπτισε στην Άφρική εκατοντάδες παιδάκια, που ονομάστηκαν Μακάριοι». (Πατέρας Σ.). "Αμποτε οι Όρθόδοξοι Κληρικοί να διατηρήσουν την έμπιστοσύνη των Μαύρων της Άφρικής.

Το SCARABEE άναπλέει... αλλά δέν κινείται στα άκίνητα νερά του Νείλου. Κινούνται όμως άργά σαν σε ταινία κινηματογράφου τα παρόχθια τοπία δεξιά κι άριστερά. Τα ξίφη των μιναρέδων των Τζαμιών ραμφίζουν τον Αϊγυπτιακό ουρανό ένω ο Αϊγύπιος Άχινάτον (Ήλιος)

τῆς Νεφερτίτης σύζυγος, βρίσκεται κατακόρυφος.

Οἱ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ καταπράσινες ἀπὸ καλαμιῶνες καὶ καλαμποκιές (μίσηρ) ἀπ' ὅπου ἡ Αἴγυπτος καὶ Μισίρι, ὅπως σώζεται στὸ δημοτικὸ μας τραγούδι, ἐνῶ πέρα ἀπὸ τὸ πράσινο ἡ ἀνεξάντλητη ἔρημος. Κάπου δυτικὰ οἱ δύο — ὑψηλότεροι — κῶνοι τῶν Πυραμίδων παίζουσαν κρυφτούλι μὲ τὸν ἥλιο καὶ τοὺς ψηλοὺς φοίνικες.

Αἰγυπτιακὰ χωριά — Σπίτια χωρικά. Βουβάλες καθισμένες στὰ δεξιὰ λιάζονται στὸν ἥλιο. Ἐξοδος ὄχθων στὶς ὄχθες. Γυναίκες πλένουν τὰ ρούχα τους καὶ ἄλλες τὰ λαχανικά τους. Ἡ πανδαισία συνεχίζεται. Ἡ ὀρχήστρα παίζει ἐλληνικοὺς χοροὺς καὶ ἀνοίγει πρῶτος τὸ χορὸ ὁ Πρέσβυς κ. Ἄ. Νομικός.

Σάββατο ὥρα 3.30' τὸ SCARABEE ἐπιστρέφει στὴ θάση του.

ΜΙΑ ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΜΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΙΑ

15.3.87 Κ υ ρ ι α κ ή.

Μιλήσαμε γιὰ ὀλιγάριθμη ἐλληνικὴ παροικία. Δὲν ἔχω νὰ σᾶς δώσω νούμερα. Ὅμως ἡ Ἑπειρωτικὴ τοῦ Καΐρου εἶναι δὲν εἶναι 50—60 οἰκογένειες. Κι αὐτὲς ἐπὶ προθεσμία.

Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες καλεῖται ὁ νέος Πατριάρχης νὰ παίξει τὸν ἐκκλησιαστικὸ του ρόλο. Τὴ δυσχέρεια ποὺ γεννάει τὸ ὀλιγάριθμο ποίμνιο καὶ ὁ προσφωνήσας τὸν Παρθένιο Μητροπολίτη Κεντρῶας Ἀφρικῆς Τιμόθεος, ὁ ἀπὸ Μικρὸ

Χωριὸ Καρπενησίου στὸ λαμπρὸ του λόγο ἐτόνισε καὶ ὁ Παρθένιος ὁ Γ' στὸν ἐνθρονιστήριό του.

Καὶ ὁ Μέμφιδος Διονύσιος τοῦ τὰ εἶπε στὴν Ἀλεξάνδρεια:

—Ἡ τιὰρα σας, Μακαριώτατε, θὰ γίνεται πολλὲς φορὲς ἀκάνθινο στεφάνι καὶ ὁ θρόνος σας Γολγοθᾶς». Ἐκατοστὸς δέκατος τρίτος ἀνεβαίνει στὸν παλαίφατο καὶ ἀγιώτατο θρόνο τοῦ Ἀγίου Ἐνδόξου Εὐαγγελιστοῦ καὶ Ἀποστόλου Μάρκου, στὸ θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας Παρθένιος ὁ Γ' ὁ κατὰ κόσμον Ἄρης Κοϊνίδης καταγωγῆς ἀπὸ τὴ Χίο. Καὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας στὴν ἱστορικὴ τάξη ἔρχεται δεύτερο μετὰ τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐκλέγεται στὶς 27 Φεβρουαρίου 1987 ὁ πιὸ ἄξιος Ἱεράρχης τοῦ ἐκεῖ «κλίματος» καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικοὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ σ' ὅλον τὸν κόσμον κατὰ τὴ διάρκειά του αἰῶνα μας.

Ἀπὸ τὸν ἱστοριογράφο Καθηγητὴ κ. Σουλογιάννη ἀρύομαι λίγες πληροφορίες νὰ σᾶς δώσω.

Γεννήθηκε τὸ 1910 στὸ Πόρτ Σάιτ. Σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (Κων)πολη).

Τὸ 1958 ἐκλέχτηκε Μητροπολίτης Καρθαγένης μὲ ἔδρα τὴν Τρίπολη τῆς Λιβύης καὶ μὲ ποίμνιο Ἑλληνες Ὀρθοδόξους τῆς Λιβύης, Ἀλγερίας, Τυνησίας, Μαρόκου. Κατέχει σημαντικὴ θέση στὸ Διάλογο μὲ τὸ Βατικανὸ καὶ τοὺς Παλαιοκαθολικοὺς ὁπαδὸς τοῦ Οἴκουμενικοῦ Χριστιανισμοῦ τοῦ Ἀθηναγόρα καθὼς καὶ Διάλογο μὲ τὶς Ἐκκλησίες τῆς

Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ἄλλα Πατριαρχεῖα Μελχίτες, Μαρονίτες, Συρορθόδοξους.

Εἶναι ὁ Παρθένιος ὁ Γ΄ ὄχι μόνο γλυκύτατος καὶ προσηνέστατος ἄνθρωπος πού μᾶς ἐπιδασίλευσε τὴν ἀγάπη του προσωπικά, ἀλλὰ καὶ πολύγλωσσος καὶ πολυγραφώτατος ἱστορικός καὶ ἐκκλησιαστικός συγγραφέας μὲ ἱστορικές μελέτες σὲ ξενόγλωσσα περιοδικὰ καὶ στὰ Πατριαρχικά «Πάνταινος» «Ἐκκλησιαστικός Φάρος» «Ἀνάλεκτα» κ.ἄ.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρόνισης μὲ Συλλειτουργοὺς Κληρικούς καὶ τῶν ἄλλων Δογμάτων, ἡ προσφώνηση τοῦ Κεντρῶος Ἀφρικῆς Τιμοθέου ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, ὁ ἐνθρονιστήριος τοῦ Παρθενίου ἀπὸ τὸ Δεσποτικό, τὰ διαλείμματα κι ὁ ἐπαμβόσιμος διάλογος ἀπὸ τὴ μετάφραση χάριν τῶν ξένων Ἀποστολῶν, ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξη, τὸ θερμὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα — Λαὸς καὶ Κλῆρος — ἔδιναν τὸ βυζαντινὸ μεγαλεῖο, πού κληρονομοῦσε ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ διατηρήθηκε ἀνὰ τοὺς αἰῶνες συντηρώντας ταυτόχρονα καὶ τὸ Ἔθνος.

Εἰπώθηκε πολλές φορές κι ἄς μὴ λησμονιέται, ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι γκέτο τῶν Κληρικῶν, ἀλλὰ ἔπαλξη τοῦ Λαοῦ χάριν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει.

Καὶ ὁ Παρθένιος ὁ Γ΄ ἐξέπληξε τὸ ἐκκλησίασμα καὶ πῆρε καταδικὸ του ἀπόκτημα τὴν ἰαχὴ «Ἄξιος! Ἄξιος!» πού δόθηκε ἀπὸ τὸ Λαὸ τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπ' τὴν καρδιά του.

Μίλησε ἀπλὰ ὁ Μακάριος στὴν Ὁμογένεια σὲ μιὰ δημοτικὴ, πού μόνο ἀληθινοὶ μὲ παιδεῖα πνευματικοὶ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ μιλήσουν κι ἔγινε καταληπτὸς καὶ συμπαθής. Ἔσπασε φραγμοὺς (Σ. Πατέρας) αἰῶνων.

Ἡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΪΡΟΥ

Τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς 15 Μαρτίου 1987 μπροστὰ σὲ πολυπληθὲς ἀκροατήριο τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας, ἀνάμεσα στὸ ὁποῖο πρωτευόντως οἱ Ἑπειῶτες ἔγιναν οἱ δύο ὁμιλίες τοῦ Καθηγητῆ κ. Νικολ. Ζώη γιὰ τοὺς ἰδρυτὲς τοῦ Σωματείου μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν 75 χρόνων καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἐταιρείας Ἀλεξ. Χ. Μαρμπούλου γιὰ τὸ ἐλευθέρια τῆς Ἑπείρου, στὴν αἴθουσα τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Καΐρου.

Περίληψη τῶν ὁμιλιῶν βλέπει ὁ ἀναγνώστης στὶς σελίδες πού ἀκολουθοῦν.

Οἱ ἐπόμενες μέρες κύλησαν μὲ δεξιώσεις στὸ Πατριαρχεῖο, τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀποφοίτων τῆς Ἀμπετείου Σχολῆς, ὅπου οἱ μπουφέντες ἦταν ἐφωδιασμένοι μὲ προϊόντα τοῦ οἴκου THOMAS, μὲ θερμὴ φιλοξενία, μὲ γεύματα καὶ δεῖπνα στὰ ἀρχοντικά τῶν κυρίων Βλάχου, Βίτη καὶ Μάκου καὶ τὸ ἀποχαιρετιστήριο δεῖπνο τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συλλόγου.

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΤΟΥ Γ΄

ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΩΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΥ

ΣΗΜ. Α.Χ.Μ.: Ἀποσπάσματα τῆς προσφώνησης, πού μᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Κεντρῶας Ἀφρικῆς Μητροπολίτης κ. Τιμόθεος.

«Μακαριώτατε,

Ἀκολουθώντας παράδοσι παλαιὰ ἀνέβηκες στό Κάϊρο, τήν «Θεοφύλακτον» πόλι. Ὡδήγησες, Μακαριώτατε, τὰ θήματά Σου στά ἴχνη τῶν προκατόχων Σου Πατριαρχῶν.

Καί νά! Στέκεσαι, ὅπως στάθηκες στήν Ἀλεξάνδρεια, τήν ὥρα αὐτή τήν ἱερή, ἐνώπιον τοῦ Κλήρου καί τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Χαίρει ὁ πιστός λαός καί συγχαίρει, γιατί τόν πνευματικό του ποιμένα ὑποδέχεται.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀγιωτάτων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν ἄλλων Ὁμολογιῶν περιβάλλουν τόν Θρόνο Σου. Ὁ Μέγας Ἰμάμης καί Πρύτανις τοῦ Ἰσλάμ Ἀζχαρ Σεΐχης Γκάντ ἐλ Χάκ - Ἰσλάμ Γκάντ ἐλ Χάκ, οἱ Ἐντιμότετοι Ἄρχοντες τῆς Χώρας, πού μᾶς φιλοξενεῖ καί τῆς πατρίδος μας, μέ ὅσους τὰ πρῶτα φέρουν ἀξιώματα, πρό τοῦ θρόνου Σου.

Στήν Ἀρχιεπισκοπή Ἀλεξανδρείας, ἐπισκοπή Σου Πάπα καί Πατριάρχα, ἀνήκει καί τὸ Κάϊρον, ἡ πολυπληθής καί μεγάλη πρωτεύουσα τῆς εὐλογημένης γῆς τοῦ Νείλου, τῆς Αἰγύπτου.

Μακαριώτατε Δέσποτα, τίς βαθμί-

δες ἀνέβηκες τοῦ θρόνου Σου τοῦ Ἐπισκοπικοῦ, στήν δευτέρα ἔδρα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Σου, στόν Πάνσεπτο Καθεδρικό Πατριαρχικό Ναό, πού στό ὄνομα τίμαται τοῦ πατρὸς τῆς ἀδαιρέτου Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.

Κλῆρος καί λαός σέ περιβάλλουν μέ τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀγάπης καί τῆς τιμῆς, πού Σοῦ πρέπουν.

...Ἀτενίζεις, ἀπό τοῦ θρόνου Σου τὸ ὕψος, μέ ταπεινοφροσύνη καί ἀπλότητα πιστεύουμε. Θά ἤθελες, ἴσως, νά ἦσουν ἀνάμεσά τους. Νά μὴ ξεχωρίζεις ἀπ' αὐτούς. Ἀναλογίζεσαι τὸ ὕψος καί τὸ βάθος τῆς εὐθύνης, πού Σοῦ ἀνέθεσε ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Γιατί Ἐκεῖνος μόνος σώζει τὴν Ἐκκλησία Του. Γι' αὐτὸ καί ἡ «ἀλλοίωσι» αὐτὴ δὲν εἶναι ἔργο ἀνθρώπινο, ἀλλὰ «ἀλλοίωσι τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου».

Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, μέσω τῆς Ἐκκλησίας Του, Σοῦ ἐμπιστεύθηκε, Μακαριώτατε, τὸ βαρὺ φορτίο τῆς διαποιμάνσεως τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, πού τὰ ὄριά της ἐκτείνονται ἀπὸ τὴν πύλη τῆς Ἀφρικῆς, τὴν Ἀλεξάνδρεια μέχρι τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Γι' αὐτὸ καί ἐμεῖς ὄλοι, οἱ συνεπίσκοποί Σου, οἱ συμπρεσβύτεροι καί ὁ πιστὸς λα-

ός, μέ καλήν καί πολλήν τήν ἐλπίδα προσβλέπομε πρὸς Σέ.

Σέ θέλουμε λειτουργὸ τοῦ θυσιαστηρίου, τῆς τραπέζης τοῦ Κυρίου, καί τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Τοῦ ἀνθρώπου τοῦ καιροῦ μας, πού συμπνίγεται μέσα στὸν κόσμο τῆς φθορᾶς καί τῆς ἀρνήσεως κάθε πνευματικῆς ἀξίας. Τοῦ ἀνθρώπου, πού θαυμάζει τὴν ἀνάδεια σὰν ἀρετὴ καί εὐαγγελίζεται τὸ ψέμα γιὰ ἀλήθεια. Τοῦ ἀνθρώπου, πού τὴν ἀδικία τὴν ὀνομάζει δικαιοσύνη καί τὴν καταπίεσι ἐλευθερία. Τοῦ ἀνθρώπου, πού ἀνατρέπει τοὺς ὅρους καί τοὺς νόμους τῆς φύσεως καί διαστρέφει τὸ ἔργο καί τὴν δημιουργία τοῦ Θεοῦ. Τοῦ ἀνθρώπου, πού νοσταλγεῖ τὴν εἰρήνην καί ἐξοπλίζεται γιὰ πόλεμο. Τοῦ ἀνθρώπου πού γίνεται «εἰκονοκλάστης» καί καταστρέφει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ πούχει μέσα του. Γιατὶ λησμονεῖ ὅτι «εἴμαστε μιὰ χούφτα λάσπη γεμάτη ἀπὸ Θεό». (Ν. Καζαντζάκης). Τοῦ ἀνθρώπου τοῦ παραλόγου καί τῆς παραφροσύνης, πού «ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα» (Ρωμ. α', 28).

.....

Μακαριώτατε, μέχρι χθὲς ἦσυνα ποιμένας. Τώρα Σέ κατέστησε, ὁ Ἄρχιποιμένας Χριστός, Ποιμένα Ποιμένων. Μέχρι χθὲς ἦσυνα πατέρας. Τώρα Σέ ἀνέβασε ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶσαι Πατέρας Πατέρων. Μέχρι χθὲς ἦσυνα Ἀρχιερέας. Τώρα Σέ ἔχρισε, ὁ Μέγας Ἀρχιερέας, Ἀρχιερέα Ἀρχιερέων. Σέ ὠνόμασε τρίτον καί δέκατον τῶν Ἀποστόλων.

Σέ ἀνέδειξε διάδοχον Μάρκου τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων ἱδρυτοῦ.

.....

...Σέ θέλουμε τῆς ἀρετῆς πρόμαχο καί τῆς ἀληθείας θεβαίωσι. Καί στὸν ἀγῶνα Σου αὐτὸν τὸν καλόν, νὰ εἶσαι βέβαιος, Μακαριώτατε, θὰ ἔχης τοὺς ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς «συμπύχους» συναθλητές, «τὸ ἐν φρονουῦντες» ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ Εὐαγγελίου ἐν πάσῃ παρρησία, ὡς πάντοτε καί νῦν μεγαλυνοῦνται Χριστός (Φιλιπ. α', 20-27), καί τὸν εὐσεβῆ Κλήρον καί τὸν πιστὸν λαόν συμπαραστάτην θὰ ἔχης.

.....

Μακαριώτατε Δέσποτα, μὴ σαλευθῆ τὸ πνεῦμα Σου ἀπὸ τὸν Ἰλιγο τοῦ ὕψους, τὴν λαμπρότητα καί τὴν δόξα τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου. Τὸ γνωρίζεις καλά! «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι μέσα μας» δὲν εἶναι «βρωσις καί πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καί ἄσκησις σὺν ἁγιασμῶ». Δὲν εἶναι ἀκόμη «κατάκτησι» ἀξιωμαίων, ἀλλὰ διακονία λειτουργική, πού σημαίνει προσφορὰ χωρὶς προσμονή «ἀνταποδόσεως». Μᾶς τὸ δίδαξε Ἐκεῖνος, ὁ Ἕνας καί Μοναδικός, ὁ ταπεινός τῆς Ναζαρέτ Ἰησοῦς ὅτι «οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν... ἀλλ' ὅς ἐάν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος» (Μάρκ. ι', 42-45).

Κάμε, Μακαριώτατε, τὸ ὕψος τοῦ θρόνου Σου ταπεινοφροσύνη, τὴν

λαμπρότητά Σου ἀπλότητα καὶ τὴν δόξα Σου μαρτύριο. Σὲ μᾶς χαρίσθηκε τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ ὄχι μόνο νὰ πιστεύουμε στὸ Χριστό, ἀλλὰ καὶ νὰ πάσχουμε γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ» (Φιλ. α', 29).

.....

Σοῦ ἔδωκε ὁ Θεός, Μακαριώτατε, τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος. Γίνε «οἰκονόμος τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν». Ἀγωνίσου γι' αὐτό.

Θὰ εἶναι ὁ ἀγῶνας Σου τραχύς. Θάρθουν στιγμές, πού μόνος, μονώτατος, «ὡσεὶ νυκτοκόραξ ἐν οἴκοπέδῳ», θὰ ζῆς μὲ σύντροφο τὴν πολλή θλίψι καὶ τὴν πολλή ὀδύνη. Τότε, στίς στιγμές αὐτὲς θυμήσου, Μακαριώτατε, ὅτι «ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ ἐλπίδα καὶ ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει». Ἡ μόνωσί Σου νὰ γίνῃ «φυγὴ» μέσα στὴν ἔρημο τῆς ψυχῆς Σου. Νὰ τὴν δεχθῆς σὰν δοκιμασία. Νὰ ἀποβῆ ὥρα προσευχῆς, αὐτοσυγκέντρωσης, περισυλλογῆς. Καὶ τότε θὰ εἶναι ἡ θλίψι «δημιουργία». Θὰ εἶναι ἡ ὥρα, πού θὰ φωτισθῆ ἡ σκέψι Σου γιὰ τὴν ὀρθὴ πορεία.

Θάρθουν στιγμές καὶ ἡμέρες, πού πολλοὶ θὰ Σὲ πλησιάσουν. Τότε, Μακαριώτατε, δοκίμαζε «τὰ πνεύματα πόθεν ἐστὶ». Καὶ θάρθουν ἀκόμη ὧρες, πού θὰ «πληθύνουν οἱ θλίβοντές Σε καὶ πολλοὶ θὰ ἐπανί-

στανται κατὰ Σοῦ· θὰ λαλοῦν ματαιότητες καὶ δολιότητες ὅλην τὴν ἡμέραν. Τότε μνημόνευε τοῦ ψαλμικοῦ λόγου «προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ» (Ψαλμ. ε').

.....

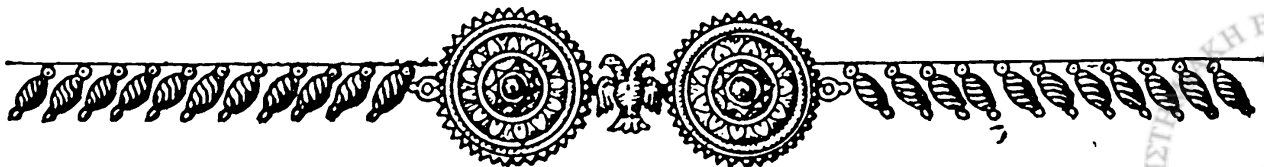
Λαε τοῦ Θεοῦ. Μίλησα στὸν Πάπα καὶ Πατριάρχη μας ἔτσι ἀπλά. "Ὅπως ἐνοιωθε ἡ ψυχὴ μου. "Ἐφθασα στὸ πέρας τοῦ λόγου.

Μακαριώτατε, αὐτὸ πού διδάχθηκες στῆς Ἐλπίδος τὸ Λόφο, αὐτὸ πού τράνεψε μέσα στὴν ψυχὴ Σου, σὰν προσφορὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, νὰ Σὲ ἐμπνέῃ στὴν πορεία Σου. Τῆς κοινῆς πνευματικῆς Τροφῆς Σχολῆς ἢ αὔρα ἢ πνευματικὴ νὰ ἐμψυχώσῃ τὸν ἀγῶνα Σου. Ἀγῶνας εἶναι τὸ Πατριαρχικὸ λειτούργημα. Ἀγῶνας πνευματικός. Καὶ «ἡ πάλῃ δὲν εἶναι πρὸς σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλὰ... πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις» (Ἐφ. ς', 12 κ.έ.). Δὲν θὰ μᾶς κρίνῃ ὁ Θεός τόσο γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, ὅσο γιὰ τὴν εὐθύνη μας.

Κυριακή, 15 Μαρτίου '87

† Ὁ Κεντρῶας Ἀφρικῆς

ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΤΟΥ Γ'

Ἀναδημοσιεύουμε ἀπὸ τὸ «Φῶς» τοῦ Καΐρου τῆς 18.3.87 Περίληψη τοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγου τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

«Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. κ. Παρθενίου τοῦ Γ' πὺ ἐκφωνήθηκε τὴν περασμένη Κυριακὴ στὸν πανάρχαιο Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου προκάλεσε ζωηρὲς ἐντυπώσεις.

Μιλώντας στὴ δημοτικὴ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου ὁ Μακαριώτατος κατέπληξε τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον μὲ τὴ χειμαρῶδη εὐγλωττία του πὺ θύμιζε ἕνα Φῶτιο, ἕνα Μελέτιο Μεταξάκη κι' ἄλλες ξεχωριστὲς ἐκκλησιαστικὲς μορφὲς τῆς Ὁρθοδοξίας. Δὲν ἐδίστασε νὰ θέσῃ τὰ προβλήματα πὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας ὡμὰ καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι μὲ τὴν ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων μπορεῖ οἱ Μαῦροι νὰ εἶναι οἱ διάδοχοί μας. Κι' αὐτὸ ἀνήκει στὶς βουλὲς τοῦ Θεοῦ.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸ πλήρες κείμενο τοῦ λόγου, ὅπως τὸ ἀπομαγνητοποιήσαμεν ἀπὸ τὸ μαγνητόφωνο.

Ὁ Πατριάρχης εἶπε τὰ ἐξῆς:

Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ, ἐκπρόσωπε τοῦ Γένους μας, ἀγαπητὲ λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀρχίσω ἀπὸ ὅσα εἶπε ὁ ἀδελφός Μητροπολί-

της Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμόθεος, τὸν ὅποιο καὶ εὐχαριστῶ πολὺ.

Μὲ ὀνόμασε ὅπως λέει ἡ φήμη μου, ἡ φήμη τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Ποιμένα Ποιμένων καὶ Ἀρχιερέα Ἀρχιερέων. Εἶναι φήμη αὐτὴ πολὺ παραδοσιακὴ, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ξέρετε ὅτι ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἶναι ἐλάχιστος. Εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι καὶ θα προσπαθῆσω νὰ εἶμαι διάκονος, ἕνας ἀπλὸς ὑπηρέτης. Πρῶτα θέβαια τοῦ Θεοῦ, στὸν Ὅποιον πιστεύω ἀπὸλυτα καὶ στὴν Ἐκκλησία Του καὶ Ἐκκλησία Του εἶναι ὁ Λαός. Καὶ ἐσεῖς καὶ ἐγώ. Ὑπηρέτης ἐγώ, ἀλλὰ ὑπηρέτες καὶ σεῖς. Ὅλοι ὁμως Ἐναν ὑπηρετοῦμε. Τὸν Θεό.

Εἶμαι ἀπὸ τὸ Γένος τῶν Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων, εἶμαι δικός σας. Ἐχω θέβαια τὶς ἀρετὲς τὶς δικές σας, τοῦ Αἰγυπτιώτη Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ ἔχω καὶ τὶς ἀμαρτίες μου, καὶ ἔτσι θὰ μὲ καταλαβαίνετε καὶ θὰ σᾶς καταλαβαίνω, γιατί πρέπει νὰ προχωρήσουμε μαζί. Ὁ Θεός θέλησε νὰ εἶμαι ὁ πρῶτος Πατριάρχης Αἰγυπτιώτης Ἑλλην. Εἶναι τιμὴ μου ἀπὸ σᾶς, ὄχι ἀπὸ μένα. Ἐσεῖς μὲ τιμᾶτε.

Ἐγὼ τώρα ἀνέθηκα στὸ θρόνο τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἀκόμη δὲν ἔζησα τίποτε. Ἐπειτα γεννήθηκα γιὰ ν' ἀγαπῶ τὸν τόπο αὐτό, ὅπως νοιώθω ὅτι κι' ἐσεῖς τὸν ἀγαπᾶτε. Εἶναι τόπος ἀραβικός. Καὶ δόξα τῷ Θεῷ ἔχομε καὶ ἀδελφούς Ἀραβούς

ὀρθοδόξους γιὰ νὰ φαίνεται ἡ προ-
σφορὰ τοῦ Πατριαρχείου ὅτι ἀνή-
κει σὲ ὅλους τοὺς λαοὺς χωρὶς κα-
μιὰ διάκριση. "Ὅλοι εἶναι ἴσοι στὴν
Ἐκκλησία καὶ ὅλοι θὰ εἶναι ἴσοι
γιὰ τὸν Πατριάρχη. Ἡ πορεία μου
θὰ εἶναι μία πορεία τοῦ Πατριαρ-
χείου Ἀλεξανδρείας. Δὲν ἔχω τὸ
δικαίωμα οὔτε νὰ προσθέσω κεραία
μήτε ν' ἀφαιρέσω ἓνα ἰώτα. "Ἐχω
θέβαια μικρὸ ποίμνιο ἀλλὰ κουβα-
λῶ μεγάλη ἱστορία. Αὐτὸ φοβᾶμαι
εἶναι βαρὺ τὸ θάρος, ὑπὲρ τὸ δέον
βαρὺ. Εἶναι φοβερὸ νὰ ἔχεις παρά-
δοση πολὺ μεγάλη, ζωντανὴ μὲ πό-
νους καὶ χαρές, μὲ λύπες, μὲ πτώ-
σεις καὶ ἀνατάσεις. Εἶναι φοβερὸ νὰ
εἶσαι ποιμένας ἀνθρώπων εἶναι με-
γάλη ἢ εὐθύνη. Σὲ βλέπουν καὶ νο-
μίζουν ὅτι βλέπουν κάτι μεγάλο καὶ
ἐξεχνᾶνε πολλές φορές ὅτι κι' ἐγὼ
εἶμαι ἄνθρωπος. Νοιώθω τὴν εὐθύ-
νη ἀλλὰ νὰ μοῦ δείχνετε καὶ λίγη
ἐπιείκεια γιατί θὰ κάμνω λάθη. Μὴ
βασισηθεύετε στὰ λάθη μου μόνο για-
τί σᾶς ἀγαπῶ. Κι' ἂν μὲ ἀγαπᾶτε
νὰ μὲ συγχωρῆτε. Κι' ἐπειδὴ σᾶς ἀ-
γαπῶ θὰ σᾶς συγχωρῶ πάντα. Αὐ-
τὴ εἶναι ἡ δουλειά μου. Δὲν ἔχω ἄλ-
λη δουλειά. Μὲ μάθανε νὰ συγχω-
ρῶ. Μὲ μάθανε νὰ κάμνω τὸ καλὸ,
ὅσο μπορῶ, μὲ μάθανε ν' ἀγαπῶ.
Δὲν ἔχω ἄλλη δουλειά αὐτὴ εἶναι ἡ
πορεία τοῦ Πατριαρχείου μας. Κι'
αὐτὴ θὰ εἶναι. Καὶ θὰ εἶναι μιὰ πο-
ρεία ὅλων μας γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν
ἀνθρώπων, γιὰ τὴν ἀγάπη μεταξύ
μας, γιὰ τὴν ἀγάπη μεταξύ τῶν Χρι-
στιανῶν, γιὰ τὴν ἀγάπη μεταξύ τῶν
Χριστιανῶν καὶ Μωαμεθανῶν, γιὰ
τὴν ἀγάπη μὲ τοὺς ἄθεους ἀκόμα.
Νὰ μάθωμε ν' ἀγαπᾶμε κι' αὐτοὺς

ποὺ ἀρνοῦνται τὸ Θεό. Αὐτὴ εἶναι
ἡ δουλειά μας. Αὐτὸ ἔκανε ὁ Θεός.

Οἱ-ἄνθρωποι εἴμεθα ὅλοι παιδιὰ
τοῦ Θεοῦ. Νὰ βλέπωμε τὸν ἄλλο
ἄνθρωπο σὰν νὰ εἶναι ὁ Χριστὸς
μπροστὰ μας. Εἶναι μεγάλο πρά-
γμα αὐτό. Μὲ αὐτὴ τὴν πορεία τὸ
Πατριαρχεῖο μας ἔζησε. Αὐτὴ ἦταν
ἡ Θεολογία τῆς Κατηχητικῆς Σχο-
λῆς τῆς Ἀλεξανδρείας. Αὐτὸ ἔζησε
ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καὶ τὰ ἔβαλε
μὲ ὅλο τὸν κόσμο. Μόνος, μόνος...

Καὶ πορεύεται τὸ Πατριαρχεῖο
μας μὲ τὶς Κοινότητές του. Καὶ σεῖς
ἐδῶ ἢ Κοινότητα Καΐρου ποὺ εἶναι
τὸ πιὸ κοντινὸ ποίμνιό μου, ἐσεῖς
θὰ μὲ βλέπετε πιὸ κοντά, ἐσεῖς θὰ
μὲ ἀκοῦτε πιὸ πολὺ καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς
βλέπω πιὸ συχνά ἐκ φύσεως. Θὰ
εἶμαι μαζί σας μὲ τὶς Κοινότητες
ὅλες χωρὶς καμιὰ ἐξαίρεση. Πρέπει
νὰ προχωρήσωμε μαζί, γιατί εἶναι
δύσκολες οἱ ὥρες.

"Ἐχομε καὶ μιὰ ἄλλη πορεία τῆς
Ἱεραποστολῆς ποὺ ἔχει ἀρχίσει τὰ
πρῶτα βήματά της. "Ἐχομε Ἀφρι-
κάνους ὀρθόδοξους, ἄλλη μεγάλῃ
εὐθύνη, ἄλλο θάρος. Καὶ πρέπει κι'
αὐτό τὸ θάρος νὰ τὸ σηκώσωμε
καὶ θὰ σηκώσωμε μαζί μὲ τοὺς ἀρ-
χιερεῖς, μαζί μὲ τοὺς ἀδελφούς μου,
οἱ ὅποιοι εἶναι πιὸ κοντά, εἶναι ἢ
πιὸ μεγάλη εὐθύνη γιὰ μένα, ἢ ἀ-
ποστολή, τὸ μέλλον τοῦ Πατριαρ-
χείου, ἢ ζωὴ τοῦ Πατριαρχείου νὰ
συνεχίζεται. Καὶ δὲν ξεύρω μπορεῖ
οἱ Μαῦροι νὰ εἶναι οἱ διάδοχοί μας.
Αὐτὰ τὰ ξεύρει ὁ Θεός, ἀλλὰ νὰ τὰ
σκεπτεσθε κι' αὐτό. Κι' ἔτσι ἡ πο-
ρεία θὰ προχωρήσει. Σᾶς παρακα-
λῶ πολὺ νὰ μὲ βοηθήσετε.

"Ἄλλη ἀποστολή εἶναι ὁ διάλογος

μας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Οἱ ὀρθόδοξοι πρέπει νὰ κρατᾶμε ὁ ἕνας τὸ βᾶρος τοῦ ἄλλου. Πέρασε ἡ ἐποχὴ πού κάθε μιὰ ἐκκλησία εἶχε τὸ δρόμο τὸ δικό της. Μόνο μὲ τὴν ἐνότητά μας θὰ μπορέσωμε νὰ προσφέρομε στὸν κόσμο βοήθεια. Αὐτὸ θὰ ζητήσει ἡ Μεγάλῃ Σύνοδος ὅταν θὰ γίνει. Μὲ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς θὰ ἔχομε διάλογο. Καὶ μὲ ὅλες τὶς Θρησκείες. Πρέπει νὰ μιλάμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Νὰ βλέπωμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὰ μάτια. Δὲν ὑπάρχουν «Γκέτο» γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ἄλοίμονο στὴν ἐκκλησία πού θέλει νὰ κλειστεῖ στὸ γκέτο τὸ δικό της. Κι' ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια θὰ γίνεται γιὰ τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Αὐτὰ τὰ λίγα λόγια γιατί δὲν θέλω νὰ σᾶς κουράσω.

Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὲ βοηθήσει. Παρακαλῶ τὴ Μητέρα Του νὰ εἶναι κοντά μου. Παρακαλῶ τοὺς

Ἀρχιερεῖς ἀδελφούς μου καὶ τὸ τίμιο πρεσβυτέριο νὰ μένει μαζί μου. Καὶ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, αὐτὸ τὸ ποίμνιο, τὸν ἄνθρωπο νὰ μείνει κοντά μου.

Ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ πού θέλει ν' ἀγαπᾶ τὸν ἄνθρωπο. Κι' ἴσως αὐτὸς ὁ ἀγῶνας ἔχει δημιουργήσει σήμερα τὴ μεγάλη ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου. Παλεύομε γιὰ ν' ἀγαπήσωμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Καὶ μᾶς πολεμᾷ ὁ διάβολος γι' αὐτό. Γι' αὐτὸ ὁ κόσμος εἶναι ἄνω - κάτω σήμερα. Ἄλλὰ ἐλπίζομε στὸ Θεὸ μας. Ὁ Θεὸς ἦρθε γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο καὶ θὰ ἤθελε ὁ καθένας μας νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο.

Σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολύ. Κι' εὐχομαί ὁ Θεὸς νὰ εἶναι μαζί σας καὶ νὰ σᾶς βλέπω πότε - πότε, ὄχι μόνο στὸ Γραφεῖο, νὰ σᾶς βλέπω κι' ἐδῶ μέσα. «Ὅποτε μπορεῖτε, νὰ μὴ τὸ ξεχνᾶτε».

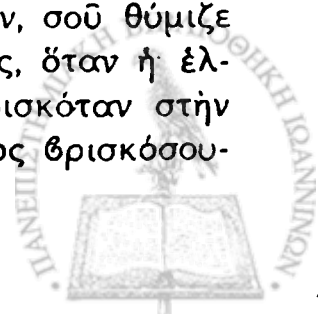
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΪΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ "ΦΩΣ,, ΤΗΣ 20.3.1987

Ἡ ἡρωϊκὸς Σωκράτης Πατέρας CHEF REDACTEUR - DIRECTEUR διευθυντὴς τοῦ «Φωτὸς» τοῦ Καΐρου, πού ἐκδίδεται ἀδιάλειπτα ἐπὶ 91 ὀλόκληρα χρόνια καὶ ἀπετέλεσε τὸν καθρέφτη — ἕναν ἀπ' ὅλους — τοῦ Αἰγυπτιώτη Ἑλληνισμοῦ, ὡς ἐξῆς περιγράφει τὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συλλόγου:

«Ὁ Πανηπειρωτικὸς Σύλλογος Καΐρου γιόρτασε τὰ 75 χρόνια τῆς ἴδρυσής του καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν Ἰωαννίνων τὴν περασμένη Κυ-

ριακὴ, στὸ Κέντρο μέσα σὲ μιὰ ατμόσφαιρα πού ἐδονεῖτο ἀπὸ πατριωτικὸ παλμόν καὶ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια. Κατάμεστη ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Κέντρου ἀπὸ ἑκατοντάδες παροίκους καὶ κυρίως Ἡπειρώτες.

Λουσμένη στὰ ἐθνικὰ χρώματα ἡ αἴθουσα τοῦ Κέντρου μὲ συγκινητικὰ συνθήματα καὶ καθὼς ἦταν ὑπερπλήρης παροίκων, σοῦ θύμιζε παληές ωραίες ἐποχές, ὅταν ἡ ἐλληνικὴ παροικία θρισκόταν στὴν ἀκμὴ τῆς. Νόμιζες πὼς θρισκόσου-

Η ΠΕΙΡΟΣ ΛΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΕΥΧΟΥΣ 129 ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Φωτογραφίες Σπ. Μελειζή τραβηγμένες πρό τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου)

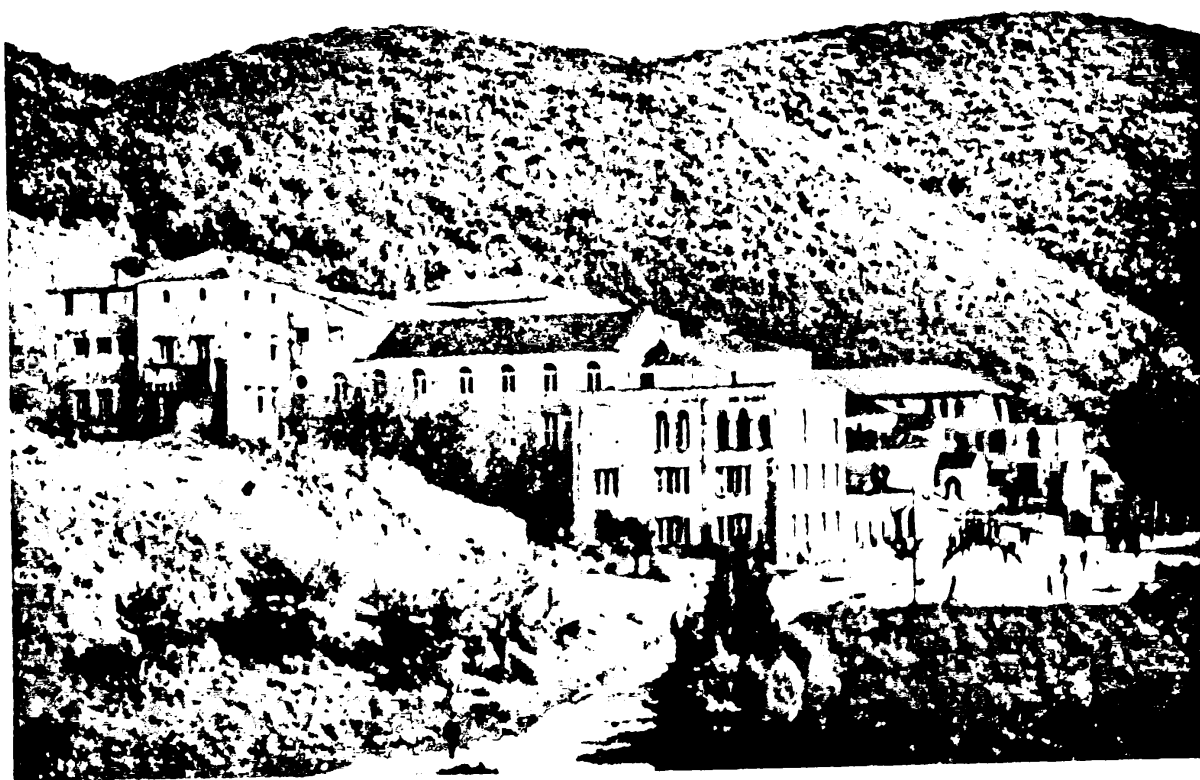
Στο Σπήλαιο Περάματος Ιωαννίων ἡ Ἄννα Πετροχείλου, που με τον ἀληθινό άντρα της Ιωάννη Πετρόχειλο το ἐξερεύνησαν, ἐν μέσω χαρακτηριστικῶν σταλαγμιτῶν.

(Ἀρχεῖο «Φίλων Ιωαννίνων»)

Ηελασγικό Τείχη στη Χρυσόρραζη ν.δυτικό Μονής Βεζλάς.
(Φωτογρ. Σπ. Μελετιή)

Ιερά Μονή και Ηεροιδάσκαλειό Βεζλάς.
(Αρχείο Δ.Λεξ. Χ. Μαρμπούλου)

Στο προαύλιο Μονής Αγίου Παντελεήμονος του Νησιού. Εγκαινία Μουσείου Προεπαναστατικής Εποχής. Διακρίνονται ο Πρόεδρος των «Φίλων Ιωαννίνων» Γ. Βηλαράς, ο Γεν. Γραμματ. Πάνος Ι. Μελάς, οι Αλέξ. Πάλλης, Γιάν. Μπέττος, Ματίνα Παπασταύρου.

(Αρχείο «Φίλων Ιωαννίνων»)

Αβερóφeio Ωρολόγι στο Μέτσοβο.

(Φωτογρ: Σπ. Μελετζή)

Καμπαναριό στο χιονισμένο Μέτσοβο.

(Φωτογρ. Αποστόλου Βεροδούλου)

Χειμώνας στο Μέτσοβο – Κεντρικός δρόμος.

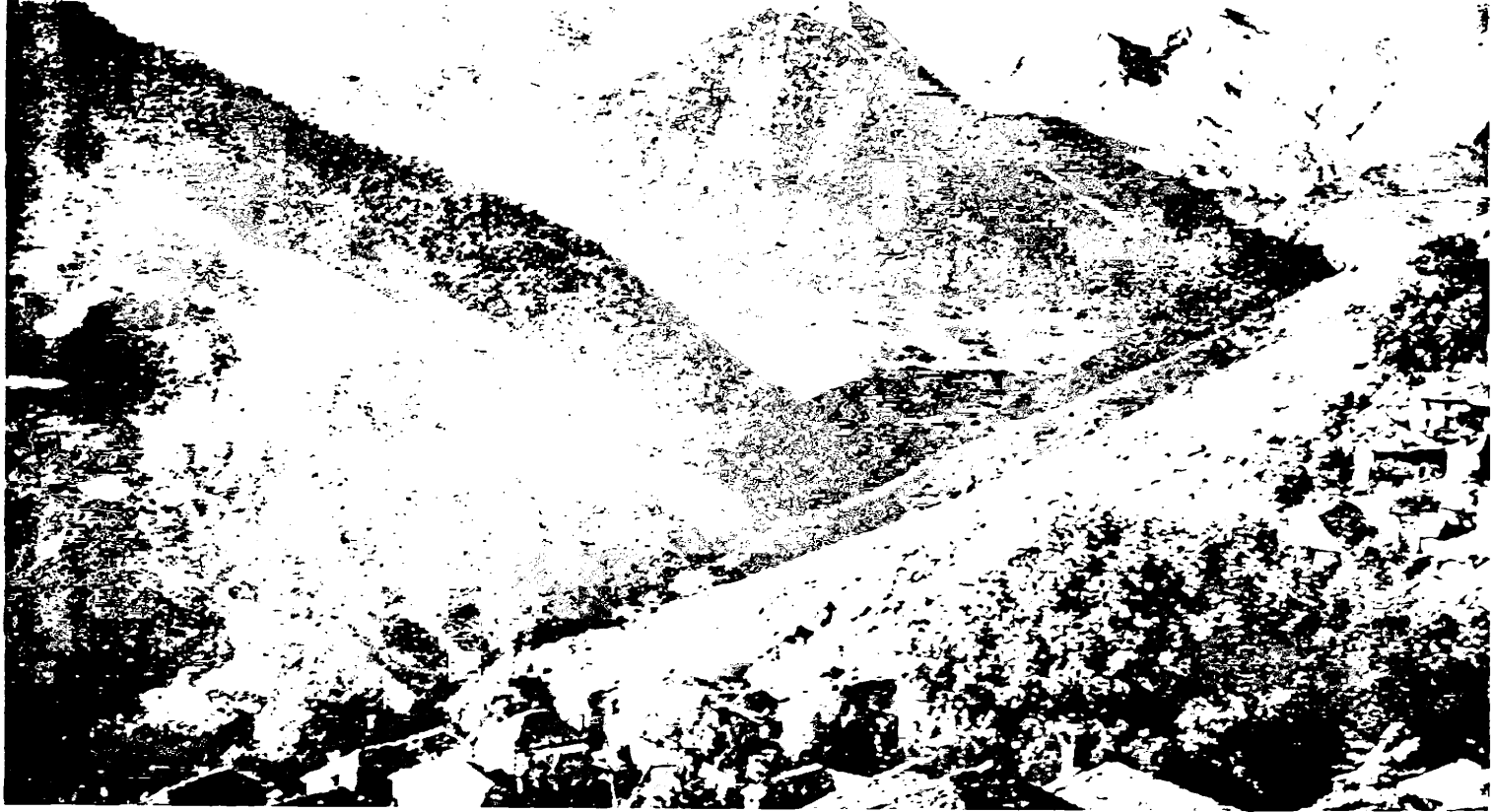
(Φωτογρ. Σπ. Μελετζή)

Στο χιονόβλητο Μέτσοβο.

(Φωτογρ. Σπ. Μελετζή)

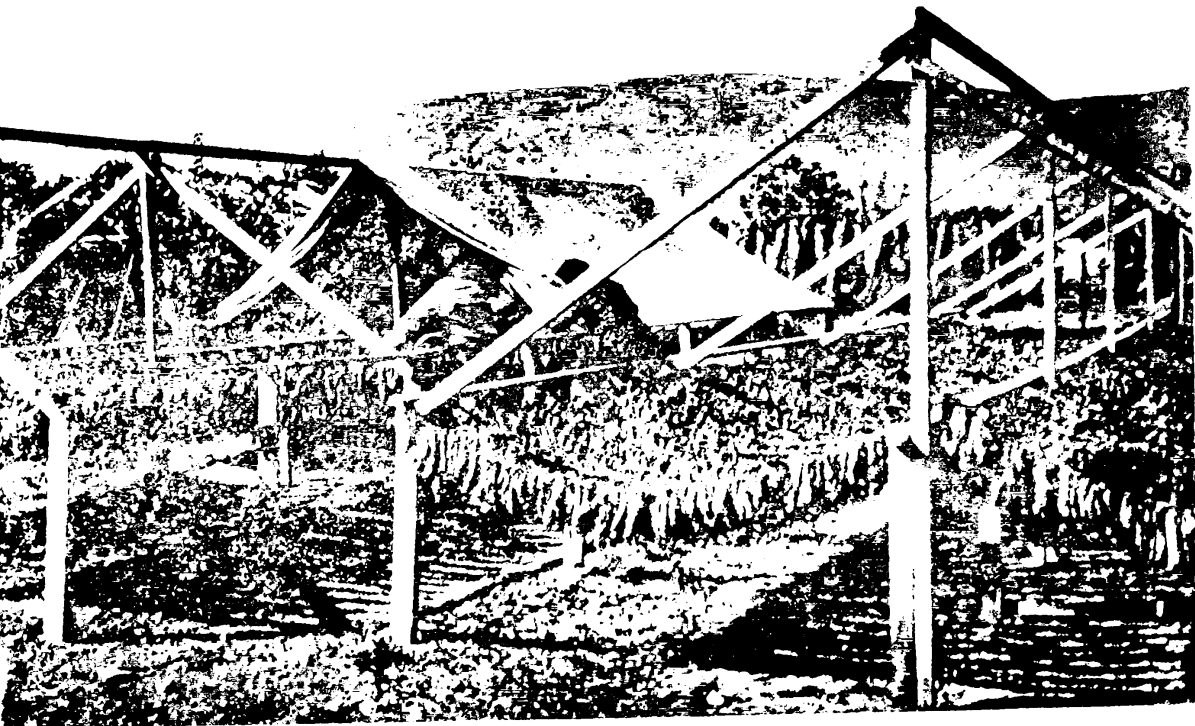

Μερική άποψη Μετσόβου με φόντο το δάσος του Ανήλιου και το Περιστέρι.

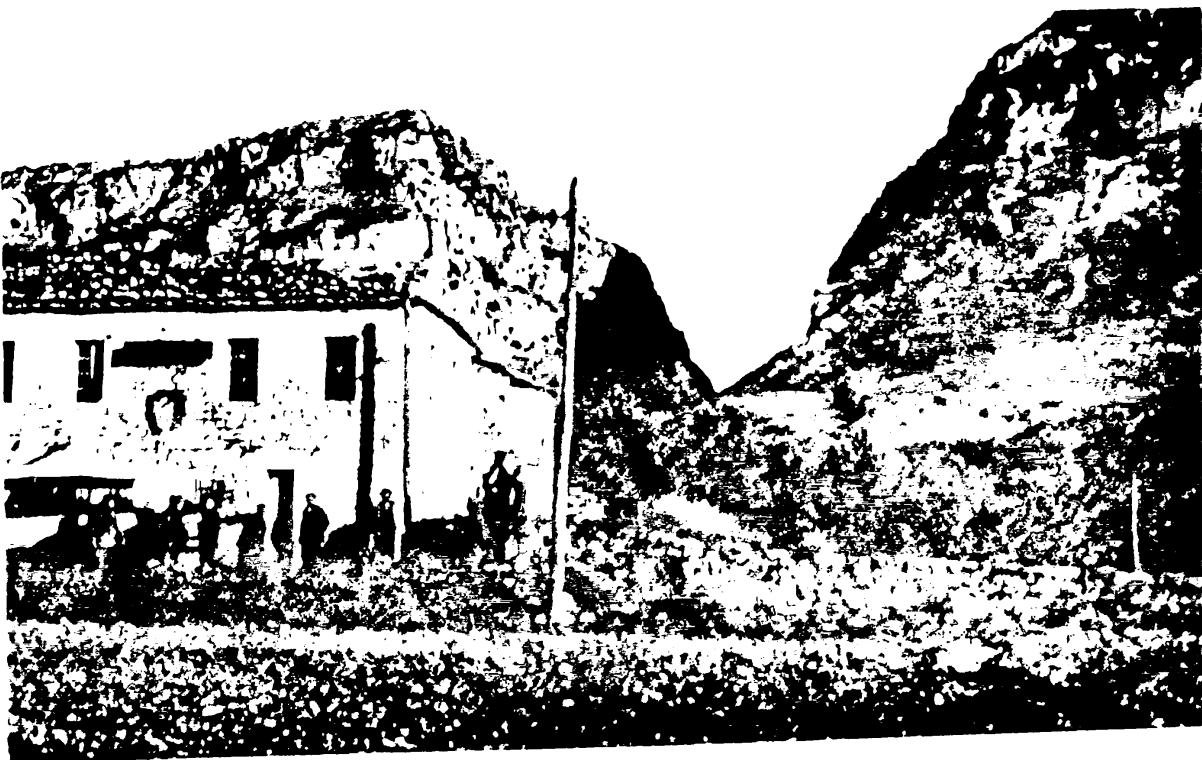
(Φωτογρ. Σπ. Μελετζή)

Στέγνομα καπνού στο δρόμο προς Λαοδόνη.

(Φωτογρ. Σπ. Μελετζή)

Χανι Εμίν Αγά όπου το ελληνικό Στρατηγείο του πολέμου 1912-13.

(Φωτογρ. Σπ. Μελετζή)

να στο 40 ή 45 όπου το Κάιρο μόνο άριθμοϋσε πάνω από 75 χιλιάδες έλληνες.

“Ας είναι καλά οι Ήπειρωτες και κυρίως το Δ. Συμβούλιο που μās έκανε να ζήσουμε στιγμές ένθουσιασμοϋ και έθνικοϋ μεγαλείου.

Ή παρουσία του Σεπτου Πάπα και Πατριάρχη Άλεξανδρείας και πάσης Άφρικης κ.κ. Παρθενίου του Γ' με τους ένδημοϋντας στο Κάιρο άρχιερείς και τον κληρο προσέδωσε ιδιαίτερη λαμπρότητα στον έορτασμο. Άλλά και ή παρουσία του Πρέσβυ μας κ. Άντ. Νομικοϋ με όλους τους συνεργάτες του φανέρωνε το ένδιαφέρον και την συμπάρασταση των άρχων μας σε ώραιες πατριωτικές έκδηλώσεις.

Ή γιορτή άρχισε με εισήγηση του Προέδρου του Πανηπειρωτικοϋ Συλλόγου Καίρου κ. Άπολ. Βλάχου που ύπηρξε μαζί με τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. από τους κυρίους συντελεστές της έπιτυχίας.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ κ. Α. ΒΛΑΧΟΥ

“Ο κ. Βλάχος είπεν:

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατοι άρχιερείς,

Ήξοχώτατε κ. Πρέσβυ της Έλλάδος,

Ήξοχώτατε κ. Ήπιτετραμμένε της Κύπρου,

Έντιμότατε κ. Γεν. Πρόξενε,

Άξιότιμε κ. Πρόεδρε της Έλληνικής Κοινότητας.

Συμπατριώτισσες και συμπατριώτες.

Με ιδιαίτερη συγκίνηση σās κα-

λωσορίζουμε σήμερα στον πανηγυρικό γιορτασμο για τη συμπλήρωση του Πανηπειρωτικοϋ Συλλόγου μέσα στη φιλόξενη χώρα του Νείλου.

Οι ήπειρωτες ύπηρξαν και είναι ένα κομμάτι του Άποδήμου Έλληνισμού της Αιγύπτου γι' αυτό και ό σημερινός γιορτασμός πρέπει να χαρακτηρισθει και να πανηγυρισθει σαν παροικιακός. Σαν μιá ζωντανή

Άπόλλων Βλάχος

παρουσία του Άποδήμου Έλληνισμού στη δεύτερη πατρίδα μας την Αίγυπτο.

Ή ιστορία των Ήπειρωτων είναι ένας άδιάκοπος άγώνας και μιá άδιάκοπη προσπάθεια για έπιβίωση και προκοπή αλλά παράλληλα και μιá συνεχής πάλη να κρατηθοϋν τα ήθη και τα έθιμα και οι παραδόσεις της Ήπείρου, να κρατηθοϋν οι ρίζες εκείνες, από τα άπύθμενα δάση με τα αιώνια και αναλλοίωτα ύπεριστορικά στοιχεία, που λέγονται πίστη και πατρίδα και που άποτελοϋν την ταυτότητά μας. Γύρω άπ' αυτό το στόχο ένωμένοι ά-

δολα με αυτόν άφοσιωμένοι χωρίς να χάσουμε την ιστορική μας μνήμη, πλάθαμε και αναπλάθαμε την έλληνική μας ταυτότητα κάνοντάς την καθαρότερη και δυνατότερη.

Ο καθένας σ' αυτή την ιερή αποστολή πρόσφερε με τον τρόπο του βέβαια ή και το ύστέρημα της ψυχής του, το πολύ ή το λίγο για να δημιουργηθεί και να παραμείνει αυτό που λέγεται σήμερα Πανηπειρωτικός Σύλλογος, ένα μέρος του 'Αποδήμου 'Ελληνισμού της Αιγύπτου.

Οί 'Ηπειρώτες στη μεγάλη τους αυτή διαδρομή ταύτισαν πάντα την ύπαρξή τους με την 'Ορθόδοξη Χριστιανική 'Εκκλησία. Σχέσεις αγάπης και άφοσίωσης έπεκράτησαν πάντα μεταξύ τών 'Ηπειρωτών και τών προκαθημένων του Θρόνου του 'Αγίου Μάρκου.

Μακαριώτατε,

Η σημερινή τελετή της ένθρονισής σας κι' ό σημερινός γιορτασμός τών 75χρονων του Πανηπειρωτικού Συλλόγου, που είχατε την αγάπη και καλωσύνη να λαμπρύνετε με τη σεπτή σας παρουσία — που είναι κι' ή πρώτη επίσημη παρουσία σας στο Κάιρο, είναι, πιστεύουμε μιá εύλογημένη άπ' το Θεό συγκυρία.

'Ολόψυχα σάς ευχόμεθα να εύλογει ό Θεός την Πατριαρχεία σας προς δόξαν της 'Αγίας Εκκλησίας.

'Εξοχώτατε κ. Πρέσβυ της 'Ελλάδος. Σάς ευχαριστούμε ειλικρινά

και θερμά για τη συμπαράστασή σας και την παρουσία σας στο σημερινό γιορτασμό που όφείλεται στην προσωπική σας συμβολή.

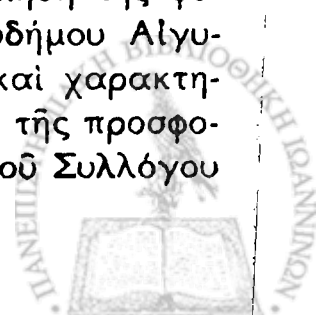
Εύχαριστίες όφείλονται στην Κυρίαν Αίκατερίνη Γιαννακάκου, Σύμβουλο Τύπου της Πρεσβείας μας για την πολύτιμη προσφοράν της στο σημερινό γιορτασμό.

Εύχαριστούμε τον Διευθυντή της έφημερίδος «ΦΩΣ» κ. Σωκράτη Πατέρα για την έξυπνέτηση που μάς πρόσφερε.

Όμοίως τον κ. Γεώργιο Ρεπάπη Πρόεδρο του 'Ελληνικού Κέντρου, και το Διοικ. Συμβούλιο για την πρόθυμη παραχώρηση της αίθουσας του Κέντρου.

'Ιδιαίτερα εύχαριστούμε τον κ. 'Αλέξανδρο Μαμμόπουλο, Πρόεδρο της 'Ηπειρωτικής 'Εταιρείας στην 'Αθήνα που πρόθυμα δέχθηκε την πρόσκλησή μας να όμιλήσει στο σημερινό γιορτασμό. Και τέλος, εύχαριστούμε όλους έσας που είχατε την καλωσύνη να μάς τιμήσετε με την παρουσία σας.

Στη συνέχεια ό Πρόεδρος κ. Α. Βλάχος παρουσίασε το Γενικό Γραμματέα του Πανηπειρωτικού Συλλόγου, τον γνωστόν ως είπε, για την αγάπη κι' άφοσίωσή του στο εκπαιδευτικό έργο κ. Νικόλαον Ζώη. Το θέμα του διακεκριμένου καθηγητή κ. Ζώη είναι. 'Επισκόπηση της φυσιογνωμίας του 'Αποδήμου Αιγυπτιώτου 'Ελληνισμού και χαρακτηρισμός του σκοπού και της προσφοράς του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Καΐρου».

ΟΜΙΛΙΑ κ. Ν. ΖΩΗ

Ὁ Καθηγητὴς κ. Νίκος Ζώης Γενικός Γραμματέας τοῦ Πανεπιστημικοῦ Συλλόγου με γλαφυρότητα ἀνέπτυξε τὸ θέμα του: Ἐπισκοπή τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Ἀπόδημου Αἰγυπτιώτου Ἑλληνισμοῦ καὶ χαρακτηρισμὸς τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ Πανεπιστημικοῦ Συλλόγου Καϊρου. Σκιαγράφησε τὶς φυσιογνωμίες διακεκριμένων Ἑπειρωτῶν καὶ τῶν διοικησάντων τὸ Σωματεῖο καὶ ἐξιστόρησε τὴν δρᾶση αὐτῶν.

«Πρῶτοι στὴ γραμμὴ αὐτὴ οἱ φτωχοὶ Ἑπειρῶτες πὺ κατέφυγαν στὴν ξενητεία ἕξαιτίας τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τους, πὺ εἶναι ὄρεινὸ καὶ ἐλάχιστα πρόσφορο γιὰ καλλιέργεια.

Ὁ ἀρχαῖος αὐτὸς λαός, πατριῶτες καὶ Χριστιανοί, χωρὶς νὰ γίνονται ποτὲ ἐπιλήσμονες τῆς γενέτειρας, ἀφοῦ ἐξασφάλισαν τὸν ἐπιούσιο καὶ δημιουργοῦσαν μιὰ «κατάσταση», ἀμέσως ὀργανώθηκαν στους Ἑπειρωτικοὺς Συλλόγους πὺ ἴδρυσαν, καὶ ἀπέβλεψαν με ἀσίγαστο πάθος καὶ νοσταλγία στὴ γενέτειρα, τὴν Ἑπειρο.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες τους φροντίδες ἦταν νὰ ἐνισχυθεῖ ἡ προγονικὴ πίστη, ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδας, ἡ προσήλωση στὴν παράδοση, νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, ἡ λεβεντιά, τὸ τραγούδι, ἐκφρασμένο

στὴν ἑλληνικὴ καθαρὴ γλῶσσα τοῦ βουνοῦ νὰ βαθύνει ὅ,τι εἶναι Ἑπειρωτικὸ, ὅπως: ἡ παροιμιώδης ἀλληλεγγύη τῶν Ἑπειρωτῶν, ἡ ἀρετὴ τῆς φιλίας, τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας, ἡ φιλοπονία, ἡ ἐργατικότητα, ἡ καθαρὸτητα τοῦ νοῦ καὶ ἡ ἀγνότης τῆς καρδιάς, πὺ πάντα ξεχώριζαν τὸν Ἑπειρωτὴ.

Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν ἀμετακίνητη ἀρχὴ οἱ Ἑπειρῶτες τῆς Αἰγύπτου δημιουργοῦν τὸ πρῶτο Ἑπειρωτικὸ Σωματεῖο στὴν Αἴγυπτο στίς 27 Δεκεμβρίου τοῦ 1903 με ἕδρα τὸ Κάϊρο καὶ διακλαδώσεις σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: Ἑπειρωτικὴ Ἀδελφότης Αἰγύπτου».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ

κ. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸν δεύτερο ὁμιλητὴ τῆς Ἑπειρωτικῆς βραδυᾶς Ἀλέξ. Χ. Μαμμόπουλο Πρόεδρο τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας καὶ συγγραφέα παρουσίασε ὁ κ. Σταῦρος Μάκος με θερμὰ λόγια.

Ὁ κ. Μαμμόπουλος ἐξιστόρησε τὰ προδρομικὰ τῆς πολιορκίας τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Ἀλώσεως καὶ κατέληξε:

«Ἀλλὰ τοῦ ἀντιπάλου ὁ ἔπαινος καὶ οἱ κρίσεις εἶναι χιλιάκριβες.

Ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες τοῦ 1913, ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ νικημένου τουρκικοῦ στρατοῦ μεταφέρθηκαν στὴν Ἀθήνα αἰχμάλωτοι, φιλοξενημένοι σὲ μεγάλο Ξενοδοχεῖο τῆς Κηφισιάς διασώζονται χαρακτηριστικὰ στιγμιότυπα.

Ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἀντιπάλου. Χαιρετοῦν ἐδῶ καί τοὺς ἠττημένους;

Εἰς συνδιάλεξιν τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς «Ἐστίας» Νικ. Καρθούνη μὲ τὸν Ἑσσάτ Πασσᾶ δημοσιεύεται ὁ ἐξῆς διάλογος:

—Ἐπιτρέψατέ μου, στρατηγέ μου, νὰ σᾶς ἐκφράσω τὸν θαυμασμόν μας γενικῶς διὰ τὴν ὑπερήφανον ἄμυναν, τὴν ὁποίαν ἀντετάξατε κατὰ τῶν στρατευμάτων μας...

— Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοφρόνησιν, ἀλλ' εἰς ἐμέ μᾶλλον ἐπιβάλλεται νὰ σᾶς ἐκφράσω τὸν εἰλικρινῆ μου θαυμασμόν διὰ τὸν νέον στρατόν σας· ἂν αἱ προσπάθειά μου διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς γενεθλίου μου πόλεως δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας, παρηγοροῦμαι ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐπολέμησα κατὰ πνευματώδους καὶ πολυμηχάνου στρατηγοῦ, κατὰ στρατοῦ ἡρωϊκοῦ, ἀξίου μεγάλων παραδόσεων... Βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν κατατρίβομαι εἰς μάταια κοπλιμένα· οἱ νέοι σας ἀξιωματικοὶ ἐπέδειξαν ἀνδρείαν ἡρωϊκὴν καὶ ὀρμὴν τὴν ὁποίαν ἐζήλευσα· οἱ γηραιότεροι δὲν ἦσαν πλέον οἱ ἀξιωματικοί, τοὺς ὁποίους εἶχα γνωρίσει ἄλλοτε... κάπου ἄλλου... Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶμαι τουλάχιστον εὐχαριστημένος διότι ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων μ' ἔφερεν ἠττημένον ἀπὸ τοιοῦτον στρατόν».

Καὶ ὁ Ἑσσάτ Πασσᾶς ὑπαινισσόταν τὴν ἧττα τῆς ἀποδιοργανωμένης Ἑλλάδας τοῦ 1897.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλο:

—Στις ἐφημερίδες τοῦ 1912—13 ἐγράφηκε τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιο:

«Ὅταν ἀπεβιβάσθη εἰς τὸν Πειραιᾶ ὁ Ἑσσάτ Πασσᾶς, ὁ κόσμος ποὺ ἦτο συνηθροισμένος εἰς τὴν προκουμαίαν, ἀπεκαλύφθη καὶ ἤρχισε νὰ χειροκροτεῖ.

Ὁ στρατηγὸς ἀνησύχησεν εἰς τὴν ἀρχὴν κι' ἐστράφη πρὸς τὸν σύνδόν του:

—Τί σημαίνει αὐτό; ἠρώτησε.

—Σᾶς χαιρετοῦν στρατηγέ.

—Ὡστε χαιρετοῦν ἐδῶ καί τοὺς ἠττημένους;

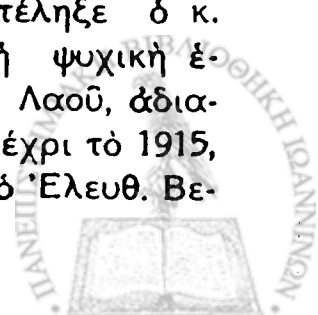
Ὁ Ἑλλην ἀξιωματικὸς ποὺ τὸν συνώδευε, τοῦ ἐξήγησεν ὅτι ὁ λαὸς ἐχειροκρότει τὸν στρατηγόν, ὁ ὁποῖος ἀδιάφορον ἔαν ἠττήθη, εἶχε μολαταῦτα πολεμήσει ἡρωϊκῶς.

Καὶ ὁ Ἑσσάτ ἀπήντησε:

—Ἐθνος, ποὺ ἔχει τέτοια αἰσθήματα δὲν ἔμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι μεγάλο».

Καὶ δὲν ἦταν μόνο τότε ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἴδια θ' ἀκολουθήσει καὶ στὴ λιτανεία τῶν αἰχμαλώτων Ἰταλῶν τοῦ '40 καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους Ἰταλοὺς τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1943, ὅταν χτυπήθηκαν ἀδυσώπητα ἀπὸ τοὺς συνεταίρους τους Γερμανούς.

Ὁ κυριώτερος μοχλὸς τῶν θριάμβων τοῦ 1912—13 κατέληξε ὁ κ. Μαμμόπουλος, ἦταν ἡ ψυχικὴ ἐνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀδιάταρακτη ἀπὸ τὸ 1910 μέχρι τὸ 1915, ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ὁ Ἑλευθ. Βε-

νιζέλος πήρε την Ελλάδα της Με-
λούνας, την ήττημένη Ψωροκώσται-
να του 1897, την παλιόψαθα τῶν ἐ-
θνῶν κατὰ τὸν Μακρυγιάννη, τὴν
ἔστησε ὀρθή, τὴν ἔκαμε ἰκανή ν' ἀ-
πολυτρώσει τὶς Νέες Χῶρες καὶ νὰ
γίνει βιώσιμη, διπλασιασμένη ἀπὸ
τὴν Ἄρτα καὶ τὴ Μελούνα ὡς τὸ
Γράμμο τὴν Πρέσπα καὶ τὸν Ἐβρο
καὶ τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν
Κρήτη.

Μεγάλο Ἕθνος μᾶς ἀπεκάλεσε
ὁ ἄξιος ἀντίπαλός μας ὁ Ἐσσάτ Πα-
σιᾶς τὴν καταγωγή τοῦ ὁποίου οἱ
ἱστορικοὶ ἀνάγουν στὸν ἱστορικὸ
οἶκο τῶν Γλυκῆδων. Καὶ εἶναι με-
γάλο ὅταν εἶναι ἐνωμένο. Νά, τὸ
δίδαγμα τῆς Ἱστορίας. Ἡ ὁμόνοια
ἀξιοποιεῖ τὸν ἡρωϊσμό μας ἀν δὲ
θέλουμε νὰ γίνουμε μπαίγνιο τῆς
μοίρας καὶ τῶν ἐχθρῶν μας. Οἱ ἀ-
μέτρητες θυσίες τῶν Ἑλλήνων εἶ-
ναι ἐξιλαστήρια λειτουργία γιὰ κά-
θε μας ἄλλη ἔλλειψη καὶ μάλιστα
τὴ δολερὴ διχόνοια.

Πάντα ἄς ἔχουμε στὸ νοῦ τὸ στί-
χο τοῦ Σολωμοῦ:

Πάντα ἡ νίκη ἀν ἐνωθεῖτε
πάντα ἐσᾶς θ' ἀκολουθεῖ.

Τώρα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλ-
λη ἐποχὴ, πού ἡ ἀπανθρωπία, ὁ κυ-
νισμός, ὁ φαρισαϊσμός πηδαλιοχοῦν
τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς τὴν κατα-
στροφή καὶ ὁ Ἑλληνισμός στὶς βό-
ρειες καὶ νότιες παρυφές του, τὴ

Βόρειο Ἕπειρο καὶ τὴν Κύπρο δια-
τρέχει τὸν κίνδυνο τοῦ ἀφανισμοῦ.
Ἄς κρατήσουμε τὴν πυξίδα τῶν ἐ-
θνικῶν μας ἐξάρσεων, σταθερὰ στὰ
χέρια μας κι ἄς γίνει «κρινόσπαρ-
τος παράδεισος» ἡ ψυχὴ τῶν Ἑλλή-
νων κι ἄς κρινοβολήσῃ ἡ ἀγάπη
ἀνάμεσά μας».

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ :
Ἕπειρος — Λαογραφικά —
Ἠθογραφικά — Ἐθνογρα-
φικά. Τόμος Α'. Ἀθήναι
1961. Δρχ. 2500.

ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ :
Ἕπειρος — Λαογραφικά—
Ἠθογραφικά — Ἐθνογρα-
φικά. Τόμος Β'. Ἀθήναι
1964. Δρχ. 2500.
(Μὲ ἐγχρωμα σκίτσα ἀπὸ
φορεσιᾶς ὄλων τῶν διαμε-
ρισμάτων τῆς Ἕπείρου).

ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ :
Τοῦ Τόπου μου καὶ τοῦ
Καιροῦ μου. Ἕπειρωτικὰ
ἱστορικὰ διηγήματα. Ἀ-
θήναι 1968.
(Μὲ τρεῖς διαλέξεις: Ἀ-
γωγιάτες καὶ κираτζῆδες.
Δημογεροντία, θεσμός αὐ-
τοδιοικήσεως ἐπὶ Τουρκο-
κρατίας. Ἕπειρωτικὴ Εὐ-
εργεσία καὶ νεοελληνικὴ
Ἀναγέννησις). Δρχ. 400.

ΣΤΑΝΗΠΕΡΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

1912 75 1987
ΕΤΗΛΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

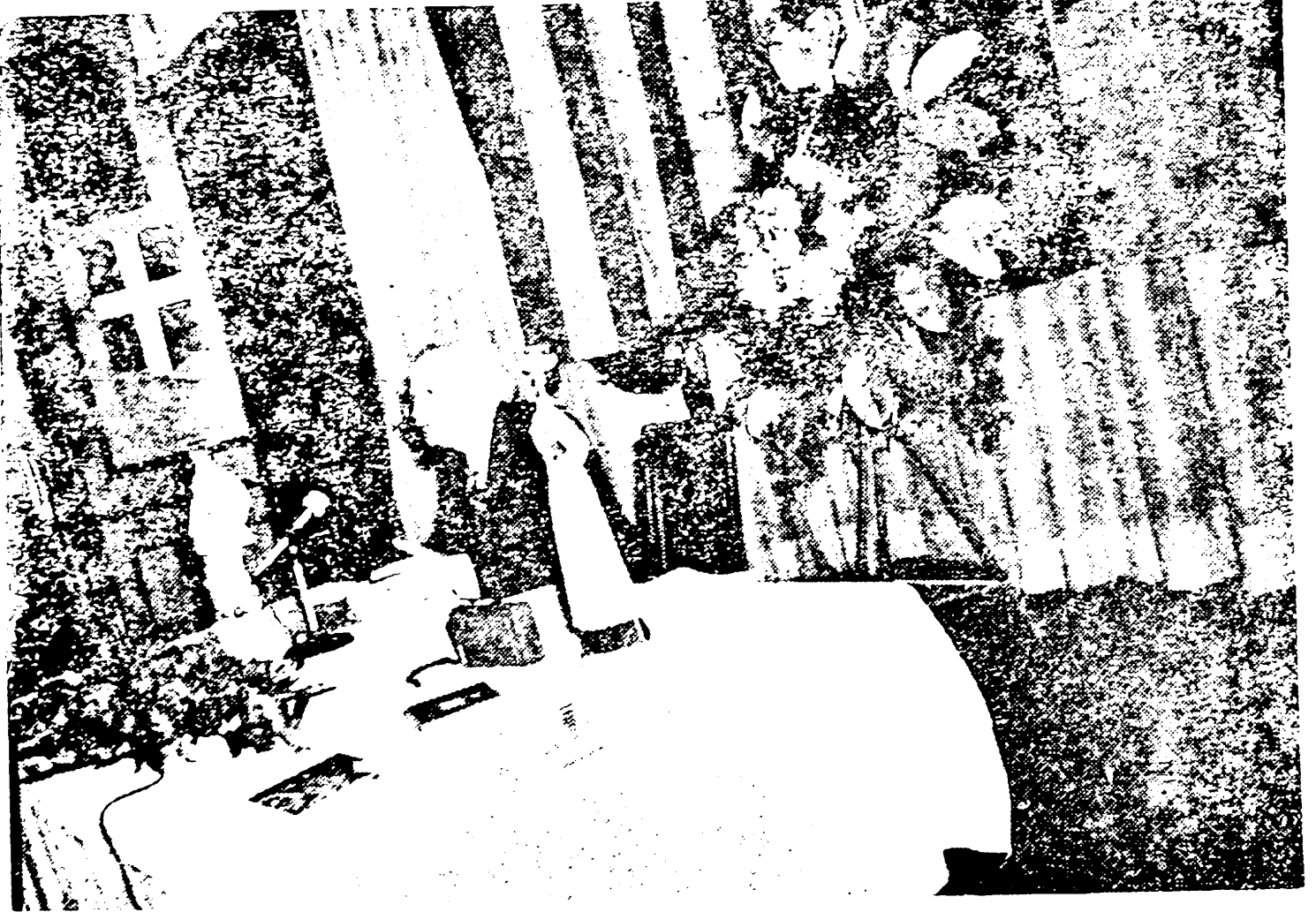

Ο Πατριάρχης ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ο Γ' στο θρόνο.

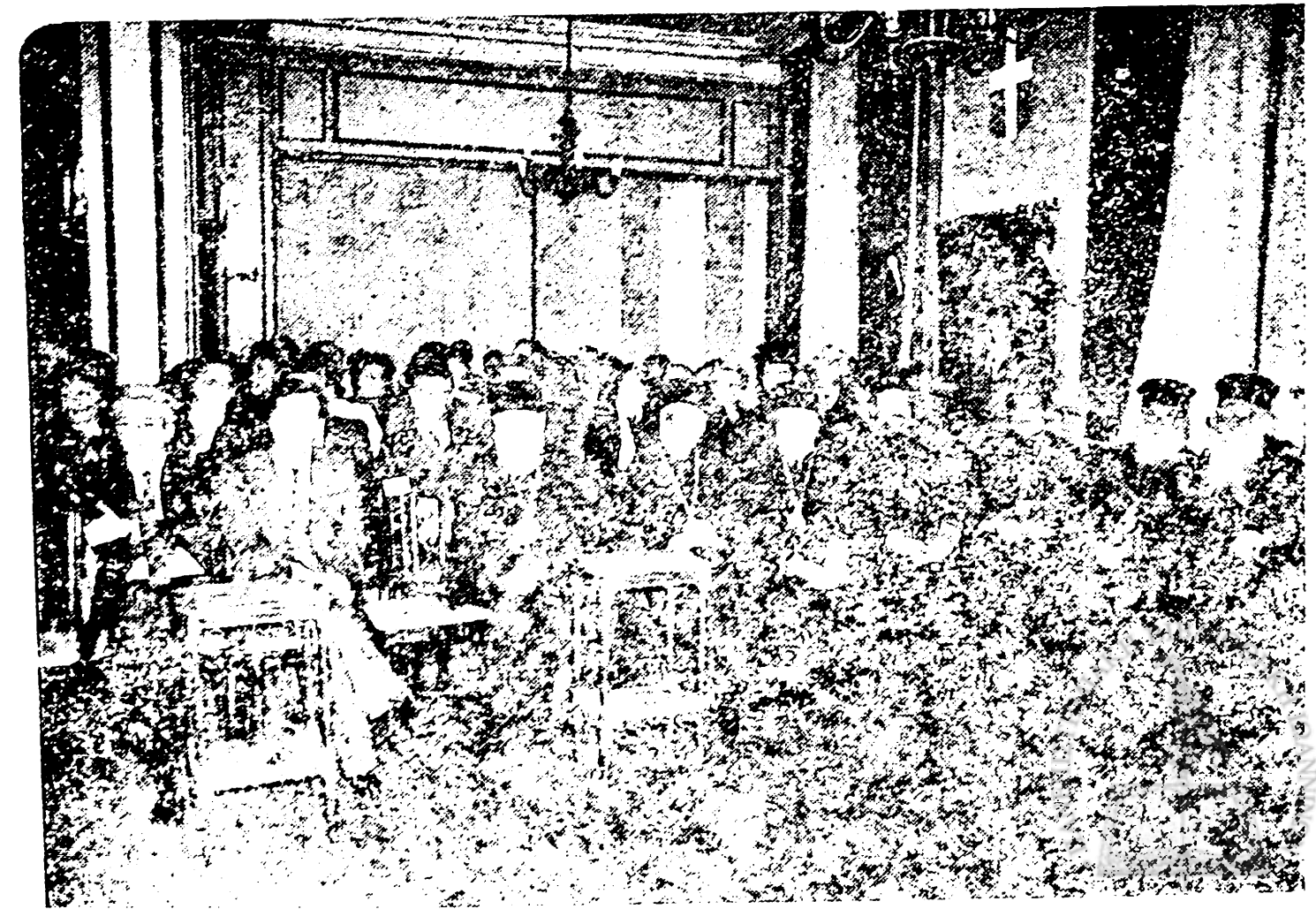

Ο Πατριάρχης ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ο Γ', ο Πρέσβης της Ελλάδας στην Αίγυπτο κ. Α. Νομικός και η σύζυγός του και μέλος του Ακροατηρίου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας πρὸ βήμα.

Ο κ. Σταθός Μάκος παρουσιάζει τον Πρόεδρο της Ηπειρωτικής Έταιρείας.

Από το αποχαιρετιστήριο δείπνο του Πανεπιστημιακού Συλλόγου Καΐρου. Ο Πρόεδρος της Ηπειρ. Έταιρείας και ο κ. Στ. Μάκος.

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ

(Βολές, βολές μεσάνυχτα ξυπνάω με
λαχτάρα
και στην πικρή την ξενητεία ρίχνω θα-
ρεία κατάρρα).

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Γιάννινα Κάστρο του 'Αλτή.
Πάντα κοντά σας με καλεῖ
κάποια φωνή γνωστή μου.
Κι' ὁ νοῦς μου ἀγάλι τριγυρνᾷ
στή λίμνη, γύρω στὰ θουνά.
Κι' ἡ νοσταλγία μου φωτιᾷ
ἀνάβει στήν ψυχή μου.

Μόνος ἐδῶ στήν Ἐσσηντεία
μόλις ἀπλώνει ἡ νυχτιά,
μέσ στοῦ θαθύ σκοτάδι,
κλείνω τὰ μάτια μου καί νά
κοντά σας βρίσκομαι ξανά
καί γίνεται ἡ ἀνάμνηση
γιά μένα πλόνο χάδι.

Παλιὰ τῆς νειότης μου χαρὰ
—λίμνη— στὰ φλοίσβα σου νερά,
—πόσες φορές σ' ἀλήθεια
πέρατα ὄμορφες βραδυές,
γλυκειές, ἀξέχαστες στιγμές
πού, τώρα, πιά γενήκανε
ὄνειρα παραμύθια.

Γιάννινα, Κάστρο του 'Αλτή,
πάντα κοντά σας με καλεῖ
κάποια φωνή γνωστή μου.
Κι' ἡ νοσταλγία μου, καθμός,
γίνεται θρήνος, στεναγμός,

... πού θαίνει: ἀπό τὰ στήθεια μου
καί σκίζει τήν ψυχή μου.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΙΜΟΣ

(Ἀπό τήν Ποιητική Συλλογή
«ΠΡΩΤΕΣ ΦΛΟΓΕΣ» ΚΑΓΙΡΟ)

ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΩ...

Ἔλα μονάχα μια στιγμή.
Ανάλαφρο κι' αγάλι - αγάλι,
να μου χαϊδέψεις τήν ψυχή
που στάζει πίκρα ἡ ξένη γη,
κύμα μου κι' ακρογιάλι!

Ν' ακούτω πάλι τ' απαλό,
ψέθυρο στη φωνή σου,
να ζήσω ἀκόμη μια φορά,
καθώς σαν ἦμωνα μικρός
το φλοίσβο στην ακτή σου!

Σε περιμένω ἀπό καιρό.
Λίγο κοντά μου να θραθείς,
να ἀναστήσω τὰ παλιά,
παιχνίδια κι' ὄνειρα τρελλά
μέχρι που να με θαραθείς!

Ἔλα μου αὐρά της νυχτιάς.
Ἔλα να με φιλήσεις,
κάνε γοργά και μην ἀργεῖς.
Που νοιώθω ἀπόψε σαν παιδί
τον πόθο μου να σθήσεις!!!

ΚΑΡΖΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Λυσι/ίντ. 1980.

ΠΡΕΒΕΖΑ. «Στοχασμοί».

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗ

Κι' ακόμα ένας από τη δική μας γενιά που συνεχώς αραιώνει και πάει να σβήσει, εξέλιπε. Είναι ο Νίκος Παπασωτηρίου. Ένα τηλεφώνημα έφερε το θλιβερό άγγελμα πρωί - πρωί στις 17 Μαρτίου.

Από παιδιά γνωριζόμασταν με το Νίκο. Όταν κατέβηκα από το χωριό μου στα Γιάννινα για το γυμνάσιο το Νίκο πρωτογνώρισα και αυτός ήταν που με προσγείωσε στην πόλη με τα σοκκάκια της, τους Μαντόληδες, άλλα παιδιά της ηλικίας μας και την παλιά Ζωσιμαία, στην οποία φοιτούσαμε. Συνταξιῶτες ήμασταν στην πρώτη γυμνασίου και λίγο στη δεύτερη τάξη. Χωρίσαμε από οικογενειακή μετακίνηση των δικών μου.

Αργότερα πολύ άρτια τον έβλεπα.

Ο Νίκος σπούδασε φυσικός. Όταν τελείωσε διορίστηκε στο Τσούλι. Τίτλος τιμής για τον κάθε εκπαιδευτικό που πέρασε από το σχολείο αυτό. Από εκεί υπηρέτησε στη Ζωσιμαία Σχολή. Και στη Βούρμπιανη, στο ήμιγυμνάσιο δίδαξε. Μέσα στα πρώτα λίγα χρόνια 1927-33 της υπηρεσιακής σταδιοδρομίας του διακρίθηκε ως εκπαιδευτικός, αφού και στο Διδασκαλείο Μ. Εκπαιδύσεως Αθηνών έφοιτη-

σε για τη βελτίωση του λειτουργήματος, στο οποίο με ζέση και αληθινό πάθος είχε άφοσιωθεί.

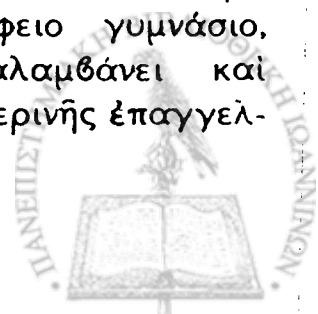
Στο 1933 φεύγει από την Ελλάδα, πάει στην Αίγυπτο και διορίζεται στο ελληνικό σχολείο της Μανσούρας. Υπηρετεί εκεί δώδεκα χρό-

Νίκος Παπασωτηρίου

νια και αφήνει ζωνρά τα ίχνη της διαβάσεώς του. Είχε μεστώσει πιά και ήταν φυσικό ή απόδοσή του να είναι πολύ σημαντική στα ξενητεμένα Έλληνόπουλα.

Το 1945 μετακινείται και διορίζεται στο Αφρώφειο γυμνάσιο, και συγχρόνως αναλαμβάνει και διευθυντής της νυκτερινής έπαγγελ-

ματικῆς Σχολῆς. Ἐκεῖ ὑπηρετήσε ἄλλα 12 χρόνια. Ἄλλη μιὰ προσφορά στὸν ἀπόδημο Ἑλληνισμό μετὴ διδαχῆ τοῦ Νίκου Παπασωτηρίου, ἐκπαιδευτικοῦ καταξιωμένου.

Στὴν Ἑλλάδα ἐπιστρέφει τὸ 1957 καὶ ὑπηρετεῖ ὡς καθηγητῆς σὲ γυμνάσια Θηλέων Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν.

Ἐπηρετεῖ ἕως τὸ 1960 στὰ σχολεῖα αὐτά.

Προάγεται σὲ γυμνασιάρχη Πολυγύρου τῆς Χαλκιδικῆς. Ἡ προαγωγή του ἦταν ἀναδρομικὴ ἀπὸ τὸ 1946. Τὸ 1962 παραιτεῖται ἀπὸ τὴ θέση του, συνταξιοδοτεῖται καὶ ἐγκαθίσταται στὴν Ἀθήνα.

Ἀπὸ τότε ἀρχίζει τὸ μεγάλο κοινωφελές ἔργο του. Ἐξελίσσεται σὲ μιὰ προσωπικότητα ποὺ τὴν κοσμοῦν μύριες ἀρετὲς καὶ μύριες καλwsύνες. Καλλιεργώντας νεανικὲς ψυχὲς βρῆκε τὸν καλύτερο ἑαυτό του. Ὁ ἐκπαιδευτικὸς ποὺ ἀσκεῖ τὸ ἔργο του ὑπὸ τὴ μορφή λειτουργήματος δίνει πολλά, ἀλλὰ καὶ παίρνει. Ἄν ρωτούσατε τὸ Νίκο Παπασωτηρίου τί θὰ ἔκανε στὴ ζωὴ του, ἂν ξανάρχιζε μιὰ ἄλλη φάση, θὰ σᾶς ἀπαντοῦσε — δάσκαλος — φωτισμένος πολλαπλασίως.

Ἔτσι ἐφωδιασμένος, ἔτσι γαλθανισμένος, ξεκινᾷ τὸ δεύτερο γύρο τῆς ζωῆς του. Πάντα ὁ νοῦς του στρέφεται πρὸς τὰ θουνᾶ καὶ τὴ Βούρμπιανή του, ποὺ ἀπὸ μικρὸς τὴν εἶχε ἀφήσει.

Τί τάχα νὰ τοῦ εἶχε ἐνσταλάξει αὐτὸ τὸ εὐλογημένο χωριὸ του στὴν ψυχὴ τοῦ Νίκου, ὥστε νὰ τὸν πλα-

νέψη καὶ νὰ τὸν δέσῃ τόσο πολὺ μαζὶ του. Αὐτὸ εἶναι τὸ θεϊκὸ μυστικὸ, ποὺ ἡ ἐξερεύνησή του εἶναι καὶ παραμένει ἀνέφικτη.

Γι' αὐτὸ θὰ βοηθήσει μετὰ τὰ οικονομικὰ μέσα ποὺ διαθέτει καὶ θὰ πρωτοστατήσει μετὰ τὴν πολύμορφη προσφορά του γιὰ νὰ εὐοδώνεται κάθε κοινωφελές ἔργο στὴ Βούρμπιανη. Πρῶτο μέλημά του τὸ σχολεῖο, τὸ γυμνάσιο. Ἀμέτρητα χρήματα θὰ δαπανήσει γιὰ νὰ λειτουργήσει τὸ γυμνάσιο ἀψεγάδιαστα. Ὅλα μελετημένα καὶ καλοσχεδιασμένα. Καὶ ὑπερωρίες ἀκόμη πλήρωνε στοὺς καθηγητὲς γιὰ φροντιστήρια καὶ μαθήματα καὶ καλύτερη κατάρτιση τῶν μαθητῶν. Ἡ Βούρμπιανη εἶχε γίνῃ ὁ ὀμφαλὸς τῆς γῆς γιὰ τὸ Νίκο Παπασωτηρίου. Καὶ ὁ πόθος του ὁ μοναδικὸς ἦταν στὴ Βούρμπιανη νὰ εἶναι ἡ στερνὴ του κατοικία. Οἱ δικοί του, ὅταν ἔφθασε ἡ θλιβερὴ ὥρα, ὑπὸ καιρικὲς συνθήκες δυσχερέστατες στὶς 17 Μαρτίου τὸ βράδυ, ἔπειτα ἀπὸ τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία ποὺ ἔγινε στὸν Ἅγιο Γεώργιο τῆς Κυψέλης, ἀνταποκρίθηκαν στὸ θέλημά του. Ξημέρωσαν στὰ Γιάννινα. Καὶ στὶς 8 τὸ πρωῖ στὶς 18 Μαρτίου ἡ νεκρικὴ πομπὴ ὠδεύσε γιὰ τὴ Βούρμπιανη. Οἱ συγχωριανοὶ του, οἱ Βουρμπιανίτες, ξεχιονίζοντας καὶ ἀνοίγοντας δρόμο ἔσπευσαν νὰ προῦπαντήσουν τὸ μεγάλο τους νεκρὸ, τιμώντας τὸν μετὰ τὴ μικρὴ τους προσφορά...

Ὡστόσο ὁ Νίκος δὲν εἶχε περιορίσει τὸν κύκλο τῆς προσφοράς του κατ' ἀποκλειστικότητα στὴν ἰδιαί-

τερη πατρίδα του.

Με την πνευματικότητα που τον διέκρινε ήλθε σε έπαφή και με την Ήπειρωτική Έταιρεία, της οποίας έγινε επίλεκτος συμπαραστάτης και ένθερμος υποστηρικτής της.

Έπι 15 χρόνια ο Νίκος Παπασωτηρίου ήταν ο πιο τακτικός άκροατής σ' όλες τις διαλέξεις που έδωσε κατά καιρούς ή Ήπειρωτική Έταιρεία και τις παρακολουθούσε από την ίδια θέση και πάντα με τη σύζυγό του. Η συμβολή του για την έδραίωση του έργου της Έταιρείας ήταν καθοριστική. "Έγινε ο πρώτος χορηγός της. Έκατοντάδες χιλιάδες δραχμές ήταν ή εισφορά του. Έβοήθησε και σε έκδόσεις διαλέξεων μελών του δ. συμβουλίου της Έταιρείας.

Και από το φυσικό του και από μία συνεχή πνευματική καλλιέργεια είχε ξεελιχθεί σε μια ξεχωριστή προσωπικότητα. Πολλές αρετές τον κοσμούσαν. Ήταν άπαλλαγμένος από τις ανθρώπινες αδυναμίες - κακίες. Ήταν ένας καλός χριστιανός. Συμφυής με όλη του τη

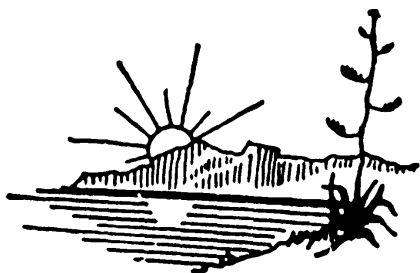
ζωή ή χριστιανική διαβίωσή του. Αυτό ήταν πατροπαράδοτο αγαθό.

Πατριώτης υποδειγματικός και πατριδολάτρης. Αυτή την αγάπη άντλούσε από τη μικρή του πατρίδα. Αυτή ήταν ο έμπνευστής και καθοδηγητής. Ήταν γαλουχημένος με τα δημοκρατικά ιδεώδη, που τον βοηθούσαν να βλέπει ψηλά. Στην αξιοπρέπεια ήταν άφθαστος.

Ήταν κοινωνικός και ή κοινωνικότητά του, ή αγάπη προς τον πλησίον δεν είχε τα όριά της. Τις αποδείξεις τις σκιαγραφήσαμε. Ταπεινόφρων, προσηνής, πολιτισμένος, καλλιεργημένος, ευχάριστος στον κύκλο του.

Έτσι διαβιώνοντας ο Νίκος Παπασωτηρίου πέτυχε, όσο θα ζη ή Βούρμπιανη, να διαιωνίζεται ή μνήμη του από γενιά σε γενιά και όλοι οί άλλοι όσοι ευτύχησαν να τον γνωρίσουν και να τον ζήσουν δεν πρόκειται να τον λησμονήσουν και θα τον αναφέρουν σαν ένα ξεχωριστό άνθρωπο με μύριες αρετές.

Σ. Α. Λ.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οί κύριοι Άναγνώσται να μās γνωστοποιούν τη νέα τους διεύθυνση.

ΜΟΡΔΟΧΑΙΟΣ ΦΡΙΖΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛ. Χ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

Ἀντισυν)ρχου Π.Δ.

ΣΗΜ. Α.Χ.Μ.:

Ὁ Ἐπίτιμος Ἐκπαιδευτικός Σύμβουλος κ. Ἰωάν. Α. Κουσκουνᾶς μᾶς ἔγραψε (Δελτίο μ. Ἀπριλίου, ἀριθ. 127):

«Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τοὺς αὐτόπτες συμπολεμιστές του (τοῦ Φριζῆ) νὰ ἔδωκαν μιὰ λεπτομερῆ περιγραφή τοῦ θανάτου του, γιὰ νὰ γίνει γνωστὸς στὸ εὐρύτερο κοινὸ ὁ ἥρωϊσμός καὶ ἡ ἀποθυσία, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπισε τὸν ἐχθρὸ ὁ ἀτρόμητος ἐκεῖνος στρατιώτης!»

Ἔρχεται πρόθυμα στὸ κάλεσμα ὁ Συνεργάτης μας Σύμβουλος κ. Βασίλ. Ἀρχιμανδρίτης ρίχνοντας ἄπλετο φῶς στὸ τέλος τοῦ ἀληθμονήρου Ἑλληνοεβραίου Ἀγωνιστῆ.

Ἀθήναι: 14 Μαΐου 1987

Κύριε Πρόεδρε,

Ξεφυλλίζοντας τὸ τελευταῖο δελτίο πνευματικῆς ἐνημερώσεως (Ἀπριλίου ἔ. ἔ.) τῆς Ἑταιρείας σταμάτησα πρὸς στιγμὴν σὲς στίχους τῆς ἀλληλογραφίας καὶ συγκεκριμένα στὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κουσκουνᾶ «Περὶ Φριζῆ» τοῦ θρυλικῆς Ἰσραηλῆ ἀνωτέρου ἀξι)κου πού ἔπεσε στὸν πόλεμο 1940—41.

Ἐπειδὴ ἔχω στὰ χέρια μου καὶ πολεμικὴ ἔκθεση δράσεως τοῦ Ἀνεξαρτήτου Τάγματος Προκαλύψεως, Κονίτσης στὸν πόλεμο αὐτό, γραμμῆν ἀπὸ τὸν Διοικητὴ του τὸν Συν)ρχη Νικόλαο Γίγα πού ἦταν σὺν)γμα καὶ Ἵποδιοικητῆς τοῦ Ἀποσπά-

σματος Ἀώτου (Φριζῆ) θεώρησα ἐπιβεβλημένον νὰ ἀπαντήσω στὸν ἐπιστολογράφου σας, ἀντιγράφοντας ἀπ' τὴν ἔκθεση αὐτὴ τὰ ὅσα ἀναφέρονται στὸν θανάτου τραυματισμὸ του.

Νομίζω ὅτι πῶς ἐπίσημο ντοκουμέντο γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἥρωα Φριζῆ δὲν θὰ μπορούσε νὰ βρεθῆ. Καὶ τὸ λέω αὐτὸ γιὰτί ἀπ' ὅσα γνωρίζω εἶδαν κατὰ καιροὺς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος διάφορα «σχόλια» γιὰ τὶς συνθήκες θανάτου τοῦ Φριζῆ πού τὰ περισσότερα εἶναι ἀποκυήματα φαντασίας.

Ἐγραψαν λ.χ. πὼς ὁ Φριζῆς πολεμοῦσε ἐπὶ κεφαλῆς τμήματος τοῦ ἀποσπάσματος του στὴν πρώτη γραμμῆ. Καὶ τὰ ἔγραψαν αὐτὰ ἀσφαλῶς ἄνθρωποι πού ἰδέαν δὲν εἶχαν ἀπὸ πόλεμο.

Ὅταν σκοτώθηκε ὁ Φριζῆς κοντὰ στὸ χωριὸ Τερμέσι Ἀνατολικὰ τῆς Πρεμετῆς οἱ Ἴταλοὶ ὑποχωροῦσαν συμπυκνωμένοι συνεχῶς. Τί γύρευε ὁ Φριζῆς Διοικητῆς ἀποσπάσματος μπροστὰ, μπροστὰ. Νὰ κάμει τί; Νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς ἄνδρες του ὕστερα ἀπὸ τόσους καὶ τόσους θριάμβους στὸ Παλαιασέλι, στὸ Ἐλεύθερο, στὴν Κόνιτσα, στὴν Πρεμετῆ;

Πρὶν ἀφήσω τὸν Ἵποδιοικητὴ τοῦ Ἀποσπάσματος Συν)ρχη Γίγα νὰ «ὀμιλήσῃ» θὰ ἤθελα κι' ἐγὼ νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς:

Ὁ Γίγας ὁ Διοικητῆς μου ζητοῦσε ἐπιμόνως μετὰ τὴν πτώση τῆς Κονίτσης καὶ τὴν προέλαση τοῦ στρατοῦ μας μέσθ' ἰσθὴν

Ἄλβανία, ἀντικατάσταση τοῦ Τάγματός μας λόγω κοπώσεως τῶν ἀνδρῶν του. (Ἐπιστρατευμένοι ἀπὸ τὸν Αὐγουστο τοῦ 1940).

Ὁ Φριζῆς οὔτε λόγος νὰ γίνεταί. «Θὰ τοὺς φθάσωμε κυνηγώντας τους μέχρι τῆ θάλασσα ἔλεγε καὶ τότε θὰ σὰς ἀντικαταστήσω». Τελικὰ μᾶς πῆρε μαζί του μέσα στὴν Ἄλβανία.

Μάθαμε στὸ χωριὸ Πατσμίτι Β. τῆς Πρεμετῆς στίς 5 Δεκεμβρίου πού βρίσκονταν ὁ Λόχος μου στίς προφυλακὰς ὅτι ὁ Φριζῆς σκοτώθηκε. Ἀστυραπιαῖα διαδόθηκε καὶ στὴν τελευταία σκοπιά. Οἱ στρατιῶτες μας ὄλοι κατσοφιασμένοι. Ζητούσαν λεπτομέρειες πῶς καὶ τί;

Τὴν ἄλλη μέρα μᾶς εἶδοποιήσαν νὰ εἴμαστε ἔτοιμοι γιὰ ἀντικατάσταση. Δὲν τὸ πιστεῦσαμε. Ἄρα ὁ Φριζῆς μᾶς κρατοῦσε. Δὲν ἤθελε νὰ φύγωμε.

Στὴν πορεία μας πρὸς Ὀγδούνιανη (Γκραμπομπέρ) πού μείναμε γιὰ λίγο ἐφεδρεία εἶδαμε ὀπίπλα στὸ ἄρῆμο κοντὰ στὸ Τερμέστι τὸν νεκρὸ τάφο τοῦ ἀειμνήστου Συναρχῆ κατὰ ἀπὸ μίαν μεγάλη θελανιδιά, ὅπως γράφει καὶ ὁ Διοικητὴς μου στὴν ἐκθεσὴ του.

Δὲν ἀμφιβάλω πῶς ἂν ζοῦσε ὁ Φριζῆς οὔτε ὁ Κατσιμῆτρος θὰ κατάφερε νὰ μᾶς ἀνακαλέσῃ τὸν Γενάρη τοῦ 41 στὴν Μεραρχία μας (VIII) στὸ ἄλλο μέτωπο τοῦ Ἀργυροκάστρου, γιὰ τὸ Φριζῆς μὲ τὴν στρατηγικὴ διορατικότητά του θὰ μᾶς ὠδηγοῦσε στὴν Κλεισούρα μαζί μὲ τὸν Βραχνὸ καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὴν Τρεμπασίνα καὶ τὸ 731 (τὸ ἑλληνικὸ Βερντέν). Τώρα πόσοι θὰ γυρίζαμε ζωντανοὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀγνωστον. Πάντως πολὺ πιά λιγώτεροι ἀπ' ὅσοι γυρίσαμε ἀπ' τὸ καταραμένο Μάλι - Σπάτ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝ)ΡΧΗ ΦΡΙΖΗ

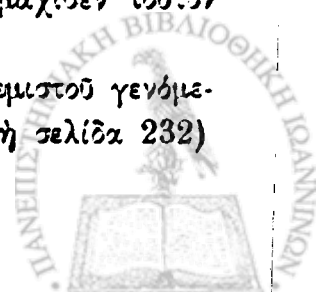
Ἀπὸ τὴν ἐκθεσὴ τοῦ Γίγα σελίδες 24 καὶ 25, 5 Δεκεμβρίου 1940.

Κατόπιν Δ)γῆς τοῦ Ἀποσπάσματος τὸ Τάγμα διετάχθη νὰ καταλάβῃ τὰ ἀμέσως δυτικῶς τοῦ χωρίου Τερμέστι ὑψόμενα, ἅτινα κατεῖχοντο ἀσθενῶς ὑπὸ ὑπολειμμάτων τοῦ ὑποχωροῦντος πρὸς Βορρᾶν ἐχθροῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης καὶ καθ' ἣν τὸ πρῶτον κλιμάκιον τοῦ Τάγματος ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ τοῦ σκοποῦ περὶ ὥραν 13ην ἐνεφανίσθησαν τρία ἐχθρικά ἀεροπλάνα ἰπτάμενα εἰς πολὺ χαμηλὸν ὕψος μὲ κατεύθυνσιν ἐκ δυτικῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑπεράνω ἀκριβῶς τοῦ Σ.Δ. τοῦ Τάγματος.

Τὰ ἀεροπλάνα ταῦτα ἄμα ὡς ἐφθασαν ὑπεράνω τοῦ χωρίου Τερμέστι ἀντιληφθέντα προφανῶς κινήσεις φιλιῶν τιμημάτων, ἐνήργησαν ἐπ' αὐτῶν σφοδρὸν βομβαρδισμόν. Ἀποτέλεσμα τοῦ βομβαρδισμοῦ τούτου ἦτο νὰ φονευθῇ ὁ ἀείμνηστος Ἄντροχης Διοικητὴς τοῦ Ἀποσπάσματος Ἀῶου Φριζῆς Μορδοχαῖος ὅστις τὴν σιγμὴν ἐκείνην ἐκινεῖτο μετὰ ομάδος ἀκολουθούντων αὐτὸν ἐφιππων (ἦτοι Λοχαγὸς Πυρκοῦ Καναταύρης, Ἰλαρχὸς Σκανθάλης, σύνδεσμος Μεραρχίας Ἰππικοῦ καὶ Ἀποσπάσματος, ὁ ἐπιτελὴς του, καὶ δύο ἐφιπποι ἀνιχνευταί). Κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀεροπλάνων, ἅπαντες οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὸν ἐφιπποι ἀφιππεύσαντες ἐκαλύφθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐνῶ ὁ ἥρωϊκὸς καὶ ἀείμνηστος Φριζῆς ἤρκεσθη νὰ ἀκινήτησιν παραμείνας ἐφιππος. Οὕτω τεμάχιον θραύσματος ἐκ τῆς θύμβας εὔρεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἰσχύου καὶ ἐτεμάχισεν τοῦτον σχεδὸν εἰς δύο.

Ὁ φόνος τοῦ ἥρωος πολεμιστοῦ γενόμενος (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελίδα 232)

ΜΕΣΕΛΕΔΕΣ

Η ΕΙΔΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΜΑΪΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Ὁ κ. Πάνος Ι. Μελάς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πολὺκλαυστοῦ Λέοντος θυμᾶται, διασωζόμενον στὰ παιδικὰ του χρόνια στὰ Γιάννινα, τὸ σχετικὸ μὲ τὴν εἰδησεογραφία τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου (1854—1855) ἀνέκδοτο.

Αὐτοκράτορας τῆς Ρωσίας ὁ Νικόλαος Β΄. Ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὁ Ἀβντούλ Μετζίτ καὶ στὴ Γαλλία βασιλεύει ὁ Ναπολέων ὁ Γ΄ ἢ Ναπολέων ὁ μικρὸς.

Ρωσικὲς δυνάμεις εἰσέβαλαν στὶς παραδουνάβιες ἐπαρχίες. Κήρυξη ὡς ἐκ τούτου Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου. Συμμάχησε μὲ τὴν Τουρκία καὶ ἡ Γαλλία.

Καὶ ὁ τελάλης στὰ Γιάννινα κατὰ τὸν κ. Π. Μελά:

«Οὐ Σουλτάνους οὐ θκόζ μας κι οὐ Βασιλιάς τς Φράντζας οὐ Ναπουλεμόνς τ' ἄκαναν ἓνα (δηλ. συμμάχησαν) γιὰ νὰ θαρέσουν τοὺν Ντοσμάνου, τοὺν Μόσκοβα. Ἴνσαλά».

Ὁ Πάνος Ι. Μελάς γεννήθηκε στὰ Γιάννινα τὸ 1900. Τελείωσε τὴ Ζωσιμαία Σχολὴ καὶ ὑπηρέτησε στὸ Μικρασιατικὸ Μέτωπο ὡς Δεκανεύς. Ἐσπούδασε Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά. Ἀσχολήθηκε μὲ ἐμπορι-

κὲς ἐπιχειρήσεις καὶ ἴδρυσε τελικὰ τὴν Ζωοτροφικὴ Α.Ε. μὲ τὸ ἀξιόλογο ἐργοστάσιο παραγωγῆς ζωοτροφῶν, 180 τόνων ἡμερησίως στὸν Ἀη-Γιάννη, τὸ Ρέντη.

Σὰν κοινωνικὸς καὶ πολιτιστικὸς παράγοντας ὁ Πάνος Ι. Μελάς μαζὶ μὲ τὸ Γερουσιαστὴ Γεώργιο Βηλαρᾶ ἴδρυσαν τὸ Σωματεῖο «Οἱ Φίλοι τῶν Ἰωαννίνων» ποὺ προσέφερε σημαντικὲς ἐκδουλεύσεις στὴν Ἡπειρωτικὴ πρωτεύουσα. Συλλογὴ ἔργων Νεοελλήνων Καλλιτεχνῶν, Μουσεῖο Προεπαναστατικῆς Ἐποχῆς (Ἀλῆ Πασιά), ἐξερεύνηση Σπηλαίου Περάματος.

ΟΙ ΙΔΡΥΤΕΣ ΤΩΝ «ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»

Ἀρναούτη Ἀλίκη
Βηλαρᾶς Παῦλος
Βλάχκαλη Πηνελόπη
Γεωργίτση Ἐλένη
Κανελλοπούλου Ἐλένη
Κατσάρης Κων)νος
Κομπατῆ Πολυξένη
Κορχανίδου Ντόζια
Λιανοπούλου Βασιλική
Μελάς Γεώργιος
Μελάς Πάνος
Μισαϊλίδου Εὐθαλία
Μπέττος Ἰωάννης
Παπασταύρου Χρῆστος
Ποταμιάνου Ἐλένη
Σακελλαρίου Ἀλεξάνδρα
Τσαλδάρη Λίνα
Τσόγκας Ἀθανάσιος
Φωκᾶς Δημήτριος
Χατζῆ Αἰκατερίνη
Χρήστου Βασίλειος

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΔΟΧΑΙΟΥ ΦΡΙΖΗ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από σελίδα 230)

νος γνωστός ἐδύθεισεν εἰς βαρὺ πένθος ἀπαντας τοὺς ἀξιοὺς καὶ ὀπλίτας Ἀποσπάσματος καὶ Μεραρχίας Ἴππικῆς ὡς καὶ εἰς ὄσους τὸν ἐγνώρισαν διότι ἐτύγγανε πολὺ συμπαθῆς εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν ὀπλίτας καὶ συναδέλφους του.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος Κονίτσης ὅστις εὕρισκετο εἰς πολὺ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θέσεως, ὅπου ἐφρονεῦθη ὁ Φριζῆς, ἅμα τοῦ ἀνεφέρθη παρά τινος Δεκανέως τοῦ Τάγματος ὁ φόνος τοῦ ἀειμνήστου Φριζῆ διέταξεν ἀμέσως τὸν παρ' αὐτῷ εὕρισκόμενον ἰατρὸν τοῦ Τάγματος Ἰπίατρον κ. Βάκην Κων)νον, ὅπως μεταβῆ ἐπὶ τόπου καὶ παράσχη τὰς βοηθείας του εἰς τὸν τραυματισθέντα Διοικητὴν τοῦ Ἀποσπάσματος μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως ἔξῃ εἰσέτι. Ἐμπιστρέφας ὁ ἰατρὸς ἀνέφερεν ὅτι ἢ φύσις τοῦ τραύματος εἶχεν ἐπιφέρει ἀ-

καριαίως τὸν θάνατον.

Κατόπιν Δ) γῆς μου ὁ νεκρὸς τοῦ πρώτως ἀπωλεσθέντος Ἡρώως Ἀξ) καὶ μετεφέρθη εἰς τινα οἰκίαν τοῦ χωρίου Τερμέστι καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς κατάληψιν τῶν ὑφωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεως ἐπ' αὐτῶν τοῦ πρώτου κλιμακίου τοῦ Τάγματος, κατελθὼν εἰς τὸ χωρίον μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου μου ἐνήργησα τὴν 16ην ὄραν τὴν κηδεῖαν καὶ ἐνταφιασμὸν κάτωθι ἐνὸς ὑψηλοῦ δένδρου (βαλακιδιά) ὑπερ εὕρισκετο πολὺ πλησίον τῆς βορείας παρυφῆς τοῦ χωρίου ἀποστάσεως πρὸς αὐτὸν τὴν ὑστάτην τιμὴν διὰ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα θυσίαν του.

Ἄμα ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὴν Μεραρχίαν Ἴππικῆς ὁ φόμος τοῦ Φριζῆ, κατόπιν διαταγῆς τῆς μοῖ ἀνετέθη ἢ Διοίκησις τοῦ Ἀποσπάσματος Ἀῶου, μὲ τὴν ἐντολήν ὅπως τηρήσω ἐν ταυτῷ καὶ τὴν Διοίκησιν τοῦ Τάγματος Κονίτσης».

ΜΝΗΜΗ ΕΓΧΑΡΑΚΤΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από σελίδα 205)

πού θὰ ἀκολουθήσει στίς στήλες τοῦ Περιοδικοῦ μας ἄς εἶναι σπονδὴ στὴ μνήμη του.

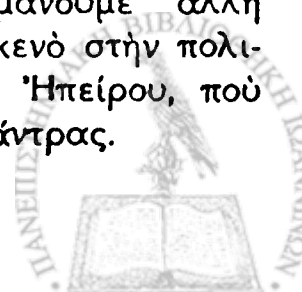
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΡΟΝΤΖΟΣ

Πάντα πλανᾶται ἡ σκέψη περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ὅταν οἱ δημιουργοὶ τους ἐκλείψουν. Αὐτὸ λεγόταν τὰ τελευταῖα χρόνια, ὅσο μεγάλωνε καὶ θάραινε ὁ Κωνσταντῖνος Φρόντζος γιὰ τὴν τύχη τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν, ἔργου μεγάλου

σὲ διαστάσεις ἐντὸς μικροῦ χρόνου σχετικὰ.

Γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κων. Φρόντζου λέχθησαν καὶ γράφθηκαν πολλὰ ἀπὸ τὴν Ἐταιρεία μας καὶ μπορεῖ νὰ τὰ δεῖ κανεὶς στὰ τεύχη τοῦ Δελτίου μας μὲ τοὺς ἀριθμοὺς 51 καὶ 125.

Ἐδῶ στίς ἐπιτύμβιες στήλες, πού εὐδόκιμα κι εὐστοχα γιὰ τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ μέλλοντος καθιέρωσε ἡ Ἐταιρεία θὰ ἐπισημάνουμε ἄλλη μιὰ φορά τὸ μέγα κενὸ στὴν πολιτιστικὴ ἱστορίᾳ τῆς Ἡπείρου, πού ἀφήνει ὁ γενναῖος ἄντρας.

Η ποιότητα επιβραβεύεται

... γιατί πιστεύουμε ότι η προτίμηση του κοινού πάνω από μισό αιώνα στα προϊόντα MISKO, είναι η καλύτερη επιβράβευση.

Ωστόσο έρχεται σαν επιβεβαίωση και το γεγονός ότι στα τελευταία 5 χρόνια κερδίσαμε 4 ακόμα Διεθνή Βραβεία.

Τα βραβεία αυτά καταξιώνουν την προσπάθεια της MISKO να προσφέρει ποιοτικά προϊόντα όχι μόνο στο Εσωτερικό, αλλά και στο Εξωτερικό

Τώρα η MISKO έχει συνολικά 54 Διεθνή Βραβεία σε 58 χρόνια.

Τα συμπεράσματα βγαίνουν μόνα τους.

MISKO
ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΚΟΥΡΦΑΙΑΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΜΠΑ ΑΕ

22 χρόνια το βιβλιοπωλείο μας, (Ασκληπιού 3) στην Αθήνα, εξυπηρετεί το αναγνωστικό κοινό με συνέπεια και με την πάντοτε ενημερωμένη βιβλιοθήκη του - στη λογοτεχνία, στην ποίηση, στο θέατρο· στα βιβλία Τέχνης, στην φιλοσοφία, στην ιστορία και σε πολλά άλλα θέματα.

Στα Γιάννινα πάλι (Βλαχλείδη 8), 3 χρόνια τώρα, λειτουργεί το βιβλιοπωλείο μας - κόσμημα για την πόλη θα μπορούσαμε να πούμε - και εξυπηρετεί με την ίδια ευσυνειδησία και ευγένεια το μεγάλο κοινό που μας αγκάλιασε και μας προτίμησε για την εξυπηρέτησή του.

Στη «ΔΩΔΩΝΗ» έχει γίνει παράδοση πια, η πλούσια και πάντοτε ενημερωμένη συλλογή των καλών εκδόσεων.

Να θυμάστε πάντοτε ότι η «ΔΩΔΩΝΗ» εξυπηρετεί.

